

KÖZÉRDÉK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 105. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

A kender és lentermesztés fölkarolása.*

Ha a hazai gazdálkodás szempontjából összehasonlítást teszünk mult és jelen között, kétségtelenül arra a tapasztalatra jutunk, hogy a földmivelésügyi kormányzat üdvös kezdeményezései folytán, az utóbbi időben gazdasági tekintetekben igen-igen sokat haladtunk — dacára annak, hogy a gabona értékesítése terén nem voltak kedvezők az áralakulási konjunkturák.

Azt is be kell azonban ismernünk, hogy a gazdasági haladással kapcsolatban a megélhetési viszonyok is nehezebbé váltak és ezek ma a gazdának hovatovább több és több gondot okoznak.

Fillokszera, perenoszpóra, állati tuberkulózis, sertésvész, elemi csapások, a közterhek emelkedése, a termelési költségek szaporodása és emelkedése határozott ellenségévé váltak a gazdának, kiszámíthatatlan kárt okozva az egész mezőgazdaságnak, de különösen

E cikk írója, Berger Károly Lajos ur, a keszthelyi m. kir. gazdasági intézet gazdasági intézője csak az elmúlt heten tartott e tárgyról Szekszárdon érdekes szakelőadást. Már csak ezért is kész örömmel adunk helyet eme, gazdáinkat közleklő közleményének. *A szerk.*

a mi szép országunknak, a honnan sajnos igen sok pénz a külföldi tőkét szaporítja, az idegen ipar termékeit portálja, annak divatját utánozza.

Különösen észlelhető volt ez az utóbbi években, a mikor a gabonatermelés úgy mennyiségre, mint árára nézve a legtöbb esztendőben oly kedvezőtlen eredménnyel járt, hogy alig fizette vissza a termelési költséget, több esetben pedig a gazdának úgy szólván a tönk szélére jutását eredményezte.

Ezért tehát még a tolnamegyei, fejlettebb gazdasági viszonyok között is célszerű lesz azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy ezen a bajokon miként lehetne segíteni, a meglévő bajok káros hatását enyhíteni és ellensúlyozni?

Különösen mainapság kétszeresen indokolt lett e kérdéssel foglalkozni egyrészt a hazai ipar megteremtése, másrészt az ijesztő módon megindult és országos jellegű kivándorlás meggátlása érdekében, hogy a legjava munkáskéz itthon maradjon; továbbá — hogy fokozatosan kezdjük lerakni annak az épületnek alapozó munkáját, a melyen idővel (10—12 év múlva) *Magyarország önálló gazdasági berendezkedésének* töl kell épülnie.

Ezért már most különösen indokolt a közfigyelmet olyan növények termesztésére felhívni, a melyeknek tenyésztése eddig még általánosságban el nem terjedt, s ha terjedt is — de nem azon mértékben, mint annak a termesztés kedvező megoszlása érdekében elterjednie kellene; az ugyanis a legnagyobb bajunk, hogy ezeket a nyers-termékeket potom áron viszik ki s mint földolgozott kész kereskedelmi árut drága pénzen hozzák vissza hozzánk.

Igy ha többek közt a statisztikai adatokat figyelemmel kísérik, kétségtelenül arról szerezhetünk meggyőződést, hogy kendertermesztésünk, de különösen kender- és lengyári iparunk még korántsem érte el azon fokot, a melyet már eddig is el kellett volna érnie.

Igy a statisztika azt igazolja, hogy hazánkban a kendert eddig még csak 150,000 holdon, a lent csak 25,000 holdon termesztik; míg más országok, hol ezen fonalszövvények tisztahozadékát már ismerik, öt-hatszorta nagyobb területen termesztik, mert tudják, hogy annak termesztése sokkal nagyobb tiszta jövedelemmel jár.

Ha pedig a behozatalt méltatjuk

TARCA.

Versek.

Fenyvesek közt.

Sejtelmesen sutlog a fenyves,
Egy-egy levél alig zizeg,
Talán nagy titkát félti tőlem,
Hogy szívem ne is sejtse meg?

Szerelmes fák, sutloghat bátran
Összeboruló ágatok,
Hisz, párosan bolyongva messze:
Látjátok, én is hallgatok...

Balog Juliskáról.

Dörgött az ég már, Balog Juliskát
A bollba küldte mostoha anyja,
Ezüst forintost adott kezébe,
Rászólt: az legyen a szeme fénye,
Mert ha elveszti, hát... agyoncsapja...

Futott a kis lány, aprózta léptit,
De a fergeteg gyorsabb volt nála
S a megnőtt patak azt várta épen,
Hogy a kis csöppség a hidra érjen,
Elkapta s lenn egy sziklához vágta...

Keresték aztán a kis Juliskát,
Nem foghatták ki csak másnap délre,
Selyem haját sár, iszap borítja,
De forintját görcsösen szorítja:
Mintha még most is — veréstől féltne...

BODNÁR ISTVÁN.

Vásárhelyi professzor ur.

Nem közönséges, nem mindennapi ember volt Vásárhelyi Boldizsár ur, a... i kollégium híres mathesis professzora. Haladt is szépen előre.

De ne tessék félreérteni, nem tudományos téren történt e haladás; ő tőle ugyan jelenhetett meg akárhány tudományos értekezés a véges és végtelen görbékről s a kör négyzetgüsitéséről, nem sok kárt tett azokban. Tanítványairól sem mondhatta az irigység sem, hogy az eget ostromolják tudományukkal, de az ellenkezőről annál többet panaszkodtak az elkeseredett szülők. S éppen ennek köszönhette ő óriási meretű előhaladását — az anyagiakban.

Tudós nem volt, az igaz, de hogy okos ne lett volna, no azt már a leghalálósabb ellensége sem mondhatta el róla. Volt neki világ- s emberismerete, amennyi kevésnek a tudós professzori karban. Tudta, hogy haladnunk kell a korral, ha boldogulni akarunk

s jól tudta, hogy korunk mozgató lelke a pénz, s hogy csak a gazdag ember a becsületes ember, a szegény ember gazember.

Ő pedig okvetlen a becsületes emberek sorába akart tartozni már hivatásánál fogva is, mert hát mint professzortól, a reá bizott ifjuság mintaképtől megvárja ezt a világ is.

Eletezéljének megfelelőleg intézte minden lépését, de különösen a legfontosabbakat, a nőülését. Szegény leány volt, akit nejeül szeretett volna, ha ugyan lehetett volna szó ő nála szeretetről, nemesebb értelemben, mert biz' ő kigyelme mindent a pénz magasabb szempontjából bíralt el, házasságot, barátságot s több efféle mellékes, de mégis elkerülhetlen terheit az életnek. Így aztán mégis csak oda lyukadt ki hő szerelmével, hogy a város leggazdagabb leányát nevezhette feleségének.

Rendelkezésére állott egy néhány eze-recske, de evés közben jön meg az igazi étvágy. Nincs a pénzszerzésnek az a módja, amit ő ne ismert volna minden csínjával-binjával együtt, s ha kínálkozott az alkalom, üstökön is ragadta két marokkal. Legnagyobb ereje, a legbővebb forrása mégis csak a legnagyobb gyöngéje volt.

Mit nem áldozna egy jó szülő gyermekéért? Mit nem követne el annak előhaladásáért? Már pedig az ő vezetése alatt, aki csak valamicske eredményt is akart elérni — lett legyen ez az eredmény akár tényleges, akár csak látszólagos — vagy valódi

figyelmünkre akkor a statisztika adatai szerint kész kenderárúkból 5—6 millió korona értékű, míg a lenárúból 30—40 millió korona érték jön be hazánkba.

Mennyi kendert és lent természetünk még kiváló sikerrel hazánkban, mennyi munkáskéznek biztosíthatnánk jó és állandó keresetet, míg más országok ebbeli termesztési területi arányát elérnénk? A termelés felkarolása és nyersterményeink itthoni feldolgozása által 45—46 millió korona értékű kész árunak behozatalát megállíthatnánk s ez által ez a 45—46 millió töke a hazai munkáskéz állandó foglalkoztatásával, a nemzeti töke gyarapításához járulhatna.

Ez kérem 10 év alatt 450—460 millió korona, a munkások keresete 45—46 millió korona. Mennyivel jobban élne a munkás, mennyivel több kéz találna keresetet, mennyivel lenne nagyobb és jobb a hazai termények fogyasztása? Ez a pénz mind itt maradna saját hazánkban: gazda, kereskedő, munkás és töke javára.

Most vegyük tekintetbe, hogy például Tolnavármegyében, ha egyelőre csak 1000 hold kender, vagy len természetnek, mennyi pénzhez juthatnának a gazdák? 1000 hold kender után évi átlagba csak 40 métermázsza száraz kenderszár termésre számítva, 40,000 métermázsza száraz kenderkóró, a 4 K 50 fill. 180,000 korona nyers jövedelemnek felelne meg, a mely összeg egy-egy katasztrális holdat véve alapul, 180 korona nyers jövedelmet tenne ki.

Ha ezen nyers jövedelemből leütjük a termesztési költséget, a mely: a telekérték 4—5 %-os tőkésítéséből, a a talajelőkészítés költségeiből, a trágyázás költségének 30—40 %-ából, vetőmag érték, vetés, aratás és szállítás költségeiből, a forgótőke 10 %-os kamatoztatásából áll, akkor termesztési költség fejében 110—140 koronát leütve, egy-egy hold kender után 40—70 korona tisztajövedelem maradna, a mely összeg igen szép holdankinti tiszta jövedelemnek volna mondható. — Ha ezen

összeget 10 métermázsás holdankinti átlagos buzatermesztés értékével állítjuk szembe 15 koronás átlagos buzaárakkal, akkor a buza 150 korona nyersjövédelmet eredményezne, a melynek holdját 110—120 korona termesztési költséggel megterhelve, a legjobb esetben 30—40 kor. tisztajövedelemre számíthatunk.

Ezekből látható, hogy a kender holdankinti tiszta jövedelme 10 éves átlagban 10—30 koronával haladja meg egy-egy kat. hold buza évi, átlagos tiszta jövedelmét, a mi 1000 kat. hold kender termelésnél évi 10.000—30.000 korona tisztajövedelmi többletnek felel meg, 10 évre számítva 100,000—300,000 K.-val emelné egy 1000 hold kendertermelésre alakult kendertermelési szövetkezet jövedelmi többletét.

Ezekből látható, hogy a kender és lentermesztés nagyon is kifizeti magát s ezek termesztésével nagyon is érdemes foglalkozni.

Most már csak az lehet a kérdés, szövetkezeti alapon, vagy magánvállalat alapján szerveztessék-e a kender, vagy lentermesztés?

Nézetem szerint legjobb lenne azt szövetkezeti alapon létesíteni, mert így a termelő a kendergyár osztalékában is részesedik, a mely esetben a gazda holdankinti és évi átlagos tisztajövedelmét kender vagy lentermesztése után 60—100 koronára is emelheti.

Ez lenne tulajdonképpen a legideálisabb dolog, hogy a gazdák mint termelők ne csak a nyerstermény előállítására, de mint gyárosok a feldolgozott kender értékesítéséből származó jövedelembeli részesedésre is számítsanak.

Sajnos azonban, a mit be kell ismernünk, hogy ilyen vállalatban gazdáink még a mai viszonyok között nem szeretnek résztvenni, pedig nagy gyakorlati érzékű jelenlegi miniszterünk Talián Béla egy ilyen szövetkezet segélyezésétől nemcsak hogy el nem zárkozónék, de azt a legmesszebbmenőleg anyagilag is támogatná.

Azt gondolom tehát, hogy egy

kender vagy lengyárnak szövetkezeti alapon való létesítése Tolnavármegye igazi intelligens gazdái között azért nem sikerülne, mert hiányzik a vállalkozói szellem! (bár engedje az ég, hogy ezen véleményemben én csalatkozzam!)

De ha így nem akarnának kender vagy lengyárt létesíteni, akkor legalább indokolt lenne kender vagy lentermesztésre vállalkozni, mert a szegedi kenderfonógyár 500,000—600,000 forint tőkével hajlandó lesz a gyárat felállítani, csak a gazdák 1000 hold len vagy kendertermesztést biztosítsanak.

Hogy egy kender vagy lengyárnak felépítése Szekszárd vidékére mily óriási előnnyel járna, azt felesleges is tovább vitatni.

Adja az Isten, hogy mielőbb eljőjön a hire, ide Keszthelyre is, hogy ott Szekszárdon akár szövetkezeti alapon, akár a jónevű szegedi kendergyár révén létesül egy ilyen gyár.

Egész környék gazdasági boldogulása függ az ilyen nagyobb vállalkozástól s különben is minden magyar embernek jól emlékébe kell vésnie, hogy minden régi és új füstölő gyárkélményre oda van írva a nagy Széchenyi büszke mondása: Magyarország nem volt, hanem lesz s kicsinek nagynak, mindnyájunknak rajta kell tehát lenni nem csak szóval, de tettel is, hogy Magyarország — lehessen!

Berger Károly Lajos.

A dunaföldvári gimnázium pénze.

Ki hitte volna, hogy ilyen is van, pedig van ám 2199 kor. 64 fill ez idő szerint, csak hogy azon vitakoznak, hogy ki kezelje, Dunaföldvár előjárósága, vagy pedig a dunaföldvári takarékpénztár? A pénz keletkezésének története az, hogy 1885-ben Dunaföldvárott mozgalom indult meg, hogy egy Dunaföldvárott felállítandó gimnázium céljaira gyűjtsenek. A Dunaföldvári takarékpénztár lelkesen felkarolta az ügyet s elhatározta, hogy évi jövedelméből bizonyos összeget évenként félretesz és azt, mint saját betétjét, külön főkönyvi lapon és takaréktári

legényeknek minden kedvök elment a jóllakástól.

Megesett az is néha néha, hogy maga a professzor ur látta jónak kifogásolni az „anyjuk“ főztét. De ezt is a fiúk, vagy jobban mondva ezeknek a szülei keserülték meg, mert a professzor ur mindjárt utána tette:

— Nem is esoda. Mit tevő legyen szegény anyjukom, mikor olyan drága a zsir, tojás, hus, meg minden itt a városon. (Havi 80—100 forintot szedett be a fiukért fejéknél szállás, koszt s a kikötött, de meg nem igen tartott magánórák fejében!) Bezzeg más világ van falun, például arra maguk felé is, ugy-e Hutiray? — szól a leggazdagabb kosztos felé fordulva. — Lássák, irhatnának haza, hogy küldjenek egy-egy kis zsirt s miegymást a konyhára, hisz a maguk érdeke; mindjárt jobb ízű lenne a falat. Betudjuk aztán a koszt pénzbe. (Tudta a hunczut, hogy soha sem számítják le, minden csak úgy ajándékban marad.)

Volt is eredmény, mert szombatoként, a hetivásár napján, csak egy özlött a falusi nép a professzor ur háza felé, nemcsak a kosztosok szüleinek postái, hanem mások is, ki egy malaczezal, ki egy pulykával és így tovább, hogy az avatatlan könnyen vámbáznak nézhette volna a professzor ur házat.

Férfi sorsa a nő, mint mondják s ennek mintájára Vásárhelyi professzor ur is elmond-

lángésznek kellett lennie, vagy igen gazdagnak.

Csak hogy a lángész — tudvalevőleg — sokkal kevesebb diáknak adatott, mint a pénzes atyus. Így aztán gyakran kocogtattak a bús szülők a professzor ur ajtaján. Kérdősködtek, mi lehet az oka, hogy a gyerek a nyelvekben s más tárgyakban jeles, vagy legalább is eléggé megállja a sarat, de a számtannal sehogy sem boldogul s hogyan lehetne segíteni ezen a már tűrhetetlen állapoton?

— Hja, atyámfia, nincs mit csodálkozni, ez egészen természetes! Beszélni a kutya, macska is tud ezimborájával a maga nyelvén. Mindenki bizonyos foku nyelvtelenséggel születik. A história, geográfia meg a többi mind csak üres lotyogás, aki egyszer beszélni s olvasni tud, az mind megtanulhatja. Hanem a mathesis, az már egészen más káposzta. Görög eredetű neve is bizonyítja, hogy csak ez az egy tudomány, a többi lári fári.

Igy fizette ki Vásárhelyi tanár ur a látogatóit. Végre is az lett az alapos megvitás eredménye, hogy még minden jóra fordulhat, nem kell csüggedni, csak egy jó praeceptort kell keresni a surculus mellé, no meg aztán okvetlen más helyre kellene adni szállásra és kosztra, mert a mostani helyén nincs kellő felügyelet alatt.

Csak hogy baj volt. Vásárhelyi professzor ur nyugodt lélekkel nem tudott egy olyan diákot sem ajánlani praeceptornak, akinek

tudományában s lelkiismeretességében meg lehetett volna bízni. A kosztadó gazdákat, no azokat még kevésbé tudta ajánlani.

Végre is könyörgésre fogta a dolgot a szegény vidéki szülő, hogy az Isten is megáldja a professzor urat, csak fogadja házába szállásra és kosztra azt a rossz golyhót, faragjon embert belőle, ő nem fogja sajnálni a fáradozásért, ami csak tőle kitelhetik.

Mit tehetett a professzor ur? Embertársán segíteni felebaráti kötelességének tartotta. Így aztán állandóan legkevesebb 7—8 diák táborozott s nyerte testi s szellemi táplálékát a professzor ur házában. Az igaz, hogy egyik sem terhelte meg nagyon sem a gyomrát, sem az elméjét.

Étkezés közben, ha valamelyik nebuló a ház- és az illendőség szabályairól megfedkezve falánkságra mert vetemedni, keserves volt annak; a professzor ur nyelvével csak úgy peregték a latin megrovó idézetek a fejére.

— Nem ösmeri, amice, a deák közmondást: „Esse oportet, ut vivas, non vivere, ut edas“. Azért eszünk, hogy éljünk, de nem azért élünk ám, hogy örökké csak zabáljunk! Deák embernek, ha valamivé akar lenni, még jobban meg kell szívlelni egy másikat: „Plenus venter non studet libenter“. Tele gyomorral nem fog az ész.

Néha terjedelmes egészségtani magyarázatok fűszerezték az étkezést, úgy, hogy a

könyveskében kezeli. Az azon időbeli takaréktári főkönyvelő a pénztintézet igazgatóságának tudta és beleegyezése nélkül, a takaréktári könyvet a községi pénztárnoknak adta át megőrzés végett. Az akkori községi pénztárnok és jegyző pedig a nélkül, hogy a község előjárósága vagy a képviselőtestület tudott volna felőle, beillesztették az összeget a községi számadásokba. A pénztárnok és jegyző változtatva az új pénzkezelők észrevették, hogy itt olyan összeg szerepel, a melyet a községnek senki soha át nem adott, — s azt a község soha át nem vette hivatalosan, — tehát nem is tartozik a község vagyona közé; ennél fogva a számadásokból egyszerűen kihagyták. Igen, ám, csak hogy ezt a hiányt meg a vármegye számvétele vette észre s itt megkezdődött a vita, hogy kié is hát tulajdonképpen a „Dunaföldvári gimnázium“ pénze?

A vármegye utasította a községet, hogy továbbra is kezelje és a számadásokba vegye fel; a község ellenben azt kérte, hogy a számadásokból töröltessék s az illetéktelenül a község birtokába jutott takaréktári betétkönyv a takarékpénztárnak visszaadassék. A felebbezéssel a belügyminiszteriumhoz jutott ügyet a belügyminiszter úgy döntötte el, hogy a kérdéses pénzt a község kezelje és számadásába vegye fel, mert a belügyminiszter szerint a takarékpénztári könyv nem véletlenül kerülhetett a község birtokába. A község aztán ezt a határozatot a közigazgatási bírósághoz felebbezte, de az elutasította, azzal, hogy ez az ügy nem tartozik hatáskörébe.

Eddig van, a dunaföldvári gimnázium pénzének története; további történetére nézve azonban egy kis életre való és hasznosnak mutatkozó eszménk volna. Dunaföldvár község felebbezéseiben ugyanis azt nyilván hangoztatja, hogy Dunaföldvári gimnázium beláthatatlan időkig nem lesz, ezért az e célra gyűjtött pénzzel a takarékpénztár szabadon rendelkezék és fordítsa valamely más hasznos, kulturális célra. Igaza van a községnek: a vármegye területén jó időre elég két felekezeti aligimnázium és a megye székhelyén egy főgimnázium; a dunaföldvári gimnáziumot ösünokáink is aligha látják, a pénz pedig a nemes szándék szerint csak kulturális célra való.

Már most a hovatartozásra nézve alapjában véve a takarékpénztárnak van joga a beleszóláshoz; a belügyminiszter szerint meg most már a községnek van joga ehhez; hát egyesítsék a két beleszólást és hozzanak külön-külön ugyan, de egyértelmű határozatot:

A szekszárdi főgimnáziumba sok szegény ifju jár és még több járhatna, ha a megélhetés nem volna drága, sok szegény

hatta: A tanár sorsa a diák, mert egyszer diákjára akadt. A diák apja, az öreg Bősházy gazdag ember hírében állott a vidéken s a fia nagy gézengúz volt. A mathesisből éppen semmit sem lehetett beleje verni.

A körülmények megfeleltek volna a professzor ur intencióinak, csak az volt a baj, hogy a pénznemű igen nehéz helyen állott az öreg Bősházy uramnál. De ez nem hozta zavarba a professzor urat.

Maga elé idézteti vizsga után az ifju Bősházyt. Éppen közelgett a bizonyítványok kiosztásának az ideje.

— Hallja, amice, magával azt sem tudom, mit tegyek. Meg kellene buktatnom a mathesisből, hisz' azt sem tudja, mi fán terem a sinus, cosinus. Meg is buktatnám, ha nem nézném a derék édesapját, meg hogy volna magának esze, csak nem jóra fordította eddig. A bizonyítványát nem adom át magának. Irjon az édesatyjának, hogy közelebb fáradjon be hozzám, igen fontos megbeszélni valóm van vele, a maga ügyében. Akkor aztán a bizonyítványt is átveheti.

Bősházy mindjárt átlátott a szitán. Tudta, hogy mi lehet az a fontos megbeszélni való, de azt is jól tudta, hogy édesapja ugyan egy fityinget sem áldozna érte a professzor ur külön házi oltárán. Pedig ha nem történik valami, akkor bizonyosan akkora szekunda kerül a bizonyítványába, mint a teremtet világ.

szülő tehetséges fiát tovább képeztehetné, ha olcsó viszonyok volnának. Indítványunk tehát az, vessék meg alapját azzal a pénzzel a szekszárdi főgimnázium mellé létesítendő *tápiintézetnek*; legyen a Dunaföldvári takarékpénztár és Dunaföldvár község ennek a nagyon, de nagyon nemes czélnak első kezdeményezője, szállja meg, úgy, mint a gyűjtés kezdetén, — most is a szent lelkesedés tüze mindakettőt, áldani fogják érte a késő unokák is. — 2199 korona már nem megvetendő összeg s a tápiintézet létesüléséig bizonyosan felszaporodik annyira, hogy nem csak egy Dunaföldvár községbeli, vagy dunaföldvári járásbeli szegény ifju, hanem több is kaphat ingyen ellátást, míg tanulmányait a főgimnáziumban elvégzi.

Hisszük és reméljük, hogy ezt az igazán nemes cselekedetet a vármegye többi pénztintézetei is rövid idő alatt követni fogják, lehet aztán általános közadakozás útján is a tőkét gyarapítani, úgy hogy az így begyűlt adományokból, már a közel jövőben létesülhet Szekszárdon a *Tolnavármegyei ifjuság tápiintézete*, melyben vallás különbség nélkül minden szegény tanuló részint csekély árért, részint ösztöndíjképpen ingyenes ellátásban részesülhet. Bizunk ezért a Dunaföldvári takarékpénztár igazgatóságának és a községi képviselőtestületnek minden nemesért lelkesülő gondolkozásában, hogy a kezdeményezés babérját nem engedik másnak.

Márczius 15.

Márczius 15-ikét, a magyar nemzet újja születésének örökre emlékezetes emlékű napját az idén különös lelkesedéssel ülték meg mindenfelé. A lelkek tele vannak várakozással, jövőbe vetett hittel és reménységgel, nem csoda ha szilajabban pezsdül meg a szívekben a vér s a hazafias felbuzdulás kitör a lelkekből.

Márczius a természeti megújulás, de egyúttal a szabadság hónapja. Egészen természetes tehát, ha kivált a magyar ember szíve hangosabb dobogásra hevül, mert e nemzetnek a szabadság a mindennapi levegője, e nélkül meg nem élhet.

Örömmünk büszkeségünk ezért, a mikor lobogók lengését, a hazafias öröm és lelkesedés külső megnyilatkozását látjuk, kivált ha válaszfalak ledőlését is tapasztaljuk.

Eddig márczius 15-ike az iskolák, a lelkes fiatalság, egyes politikai pártok mozgalmassá ünnepi napja volt, de hova-tovább általános nemzeti ünneppé finomul.

Legyen is e nagy nap ünnep, nemzeti ünnep. A nemzeti öntudat ébrentartása, fokozása, a szabadság szeretetének elvetetett

magja, a melyből népek, nemzetek nagysága sarjad elő . . .

Legyen tehát a magyarnak egy olyan ünnep napja, a melyen egyformák vagyunk a — haza szeretetben!

A megyében végbe ment ünnepek lefolyása egyébként a következő volt:

Szekszárdon ugyszólván az összes középületekre kitétték a nemzeti lobogót. Így zászlók lengtek a vármegyeházon, pénzügyigazgatósági épületen, iskolákon, pénztintézeteken, kaszinón, olvasóköriön s több magánházon. A róm. kath. templomban Szabó Géza róm. kath. hitoktató tartott misét, a reformátusoknál *Borzák* Endre lelkész, az izraelita templomban pedig *Rubinstein* Mátyás dr. mondottak magasan szárnyaló beszédet. Különösen jó hatást tett a vármegye házában pompázó hatalmas lobogó. Mióta ugyanis április 11-ike a hivatalos ünnep, most tüzték ki itt először márczius 15-én is a nemzeti zászlót.

A *főgimnázium önképzőkör*e szintén megünnepelte a szabadság kivívásának emlékűnapját. Előbb azonban az ifjuság templomba vonult felekezetei szerint. A róm. kath. ifjuság misét hallgatott s a mise végén elénekelték a himnuszt. A protestánsok az ev. ref. templomban meghallgatták *Borzák* Endre beszédét, az izraeliták pedig *Rubinstein* rabbiét. Az önképzőkör ünnepélye fél tizenegy órakor kezdődött. A nagy tornatermet az ifjuság és az érdeklődő közönség színléptig megtöltötte. Az ünnepélyt *Wigand* János igazgató nyitotta meg lelkes beszéddel, majd a zenekar rázendített a Kossuth-indulóra s a tetszés csillapultával az ifjuság a közönséggel együtt elénekelték a himnuszt. Ezután *Szondy* István VIII. oszt. tanuló méltatta ügyes beszédben a nap jelentőségét. Szavalt azonkívül *Németh* Pál, *Keserü* Zoltán és *Wagner* Lőrincz. Mind a három szavalt jól sikerült, valamint az énekszámok is. A Szózatot a lelkesült hangulatban levő közönség szintén együtt énekelte az ifjusággal. A műsort a zenekar fejezte be a Marseillaise-vel, a mit a közönség szünni nem akaró tapsviharral jutalmazott és meg is újratartott.

A *szekszárdi polg. fiúiskolában* a Himnusz éneklése után *Krammer* János igazgató ünnepi beszédet mondott, ezután *Nyeki* István VI. o. t. Petőfi Sándor Nemzeti dalát szavalt, mely után az ifjuság a Talpra Magyart énekelte. *Falusi* József V. o. t. Petőfinek: „A rab“ című versét és *Cseh* Béla IV. o. t. Tóth Kálmánnak: „Előre“ című költeményét szavalták. Az ünnepély a Szózat eléneklésével végződött.

A *polg. leányiskolában* *Kovácsné Nagy* Luiza igazgatónő tartotta az ünnepi beszédet, a növendékek pedig alkalmi dara-

de minthogy senki sem akart jelentkezni, biz' ő „bebatorkodott“ a professzor urhoz:

— Megkövetem alásson a tekintetes uraságot, tesszen mán kifizetni azt a kis pinzt, mee nekem egyéb dögöm is vóna a városba', oszt' még rám estéledik, mire haza indulhatnék!

— Miféle pénzt?

— Hát a két malaczir, instállom, akit az ur fíja vett tüllem!

Most nézett nagyot a professzor ur. A paraszt elmondta az egész üzleti ügyletet és sürgősen követelte a pénzt. A professzor ur nem akart fizetni: Ha így áll az ügy, csak lóduljon a dolgára atyámfia s vigye a malaczeit is.

De a parasztot nem rázhatta le a nyakáról, mint ő szerette volna; az nem tágitott, ő neki a pénz kell, nem a malacz, ő már nem hajkorássza vissza a falujába; ha itt nem ácsorgatták volna félnapig, meg is vették volna azokat. Ha az ur nem akar fizetni, ő azonnal megy a törvényre.

Mit tehetett egyebet Vársárhelyi professzor ur? Le kellett szépen olvasnia a száz pengő forintokat, hacsak nem akarta, hogy ő rajta nevéssen az egész világ.

Bedő Gerő.

Két napig törte eszt a csomó megoldásán. Harmadnap szombat volt, a hetivásár napja. Vigan ment a barompiacra. Egy jóképű vidéki ismeretlen atyafinál két gyönyörű kövér, konyafüli malacozt lát. Meg-egyeznek kerek száz pengő forintban.

— No csak terejlük haza, bátyám, otthon aztán kiifizeti édesapám.

Behajtják a malacozokat a professzor ur udvarára. Az ablakából gyönyörűséggel szemléli a professzor ur a jelenetet s a két szép jószágot.

A diák bemegy s alázattal jelenti:

— Tiszteli édesapám a professzor urat, igen sajnálja, hogy nem tudott most bejönni; betegen fekszik, de azt izeni, hogy közelebbről majd tiszteletét teszi. Két malacozt is küldött s kéri a tanár urat, tessék szívesen fogadni az irántam tanusított jószágért.

A professzor ur előkereste a diák bizonyítványát. Ki volt az állitva, csak a mathesisből kellett beleírni az „elégészes“ jegyet.

Mikor kezébe kapta a diák a bizonyítványát, örömmel rohant szállására, befogatott s hajtattott haza, a falujába. Örült az apja is a szép eredménynek. (Csak két hónap mulva csodálkozott, hogy fia más kollégiumba vágyik.)

A falusi atyafi meg, a professzor ur udvarán csak várt, csak várt, hogy leolvassa már valaki markába a száz pengő forintokat,

bokat énekeltek és szavaltak. Az ünnepély után az I. osztálybeli növendékek bilkei Pap Gyuláné Szentkereszty Jolán tanárnő vezetésével Molnár Mór nyomdájába mentek, hogy az emberi gondolat megörökítő eszközét, a sajtót megtekintsék.

A rk. belvárosi fiu- és leányiskolában is tartottak ünnepélyt.

A szekszárdi izr. népiskola fényes műsorban ünnepelte meg márczius 15. ikét. A szép számban megjelent vendégek a következő műsort hallgatták meg: 1. Hymnus. Énekelte a tanuló ifjúság. 2. Ünnepi beszéd. Tartotta: Kreutzer Károly tanító. 3. Talpra magyar. Petőfitől. Szavalta: Deutsch István III. o. t. 4. Magyar vagyok. Pósa L. től. Szavalta: Kreitzer József II. o. t. 5. Csatadal. Petőfitől. Szavalta: Aldor György II. o. t. 6. Foglaljátok a hazát mindennapi imátozókba. Pósa L. től. Szavalta: Sternfeld Margit III. o. t. 7. Isten adta nekünk ezt a szép napot. Énekelte a tanuló ifjúság. 8. Gyuladjon ki ma arcotok. Havas Károlytól. Szavalta: Weisz Boriska IV. o. t. 9. Szabadsághoz. Petőfitől. Szavalta: Aldor László IV. o. t. 10. Szózat. Énekelte a tanuló ifjúság.

A szekszárdi polgári olvasóköri lakoma volt, melyen 60-an jelentek meg. A vacsora folyamán elénekelték a Hymnuszt és a Szózatot. Hazafias, lelkes beszédek tartottak: Boda Vilmos, dr. Török Ottó, Horváth Ignác, Fránek János, Tumbo Antal, Volher Mihály, Plank Gyula, Szuzyogh Zoltán, Vinkovics Vince és Frei János. Horváth Ignác indítványára Kossuth Ferencnek és gróf Apponyi Albertnek sürgönyököt küldöttek.

Dombóvárott a Leányegyesület vasárnap délután tartotta az ünnepélyt. Faics Irén tanítónő mondotta az ünnepi beszédet, Francsics Juliska „Félre kislelkük“, Goldschmied Etel pedig a „Petőfi visszatér“ cz. költeményt szavalta. Rosenberg Misner Róza „Petőfi, mint szabadsághős“ czímen olvasott fel. A dombóvári 48-as Társaskör és az Ipartestület szintén szép ünnepélyt tartott.

A dunaföldvári izr. elemi népiskola márczius 15. ét hazafias ünnepévé avatta az iskolaszék és számos szülő jelenlétében. Az ünnepelőbe öltözött gyermekek elénekelték Kölcsey himnuszt, majd hazafias költeményeket szavaltak s végül az énekkar Szózata következett. A szavaltatban kitűntek különösen Borovitz Rózsika, Lévai István, Rosenbaum Béla és Somló Lajos. Az énekkar ügyes vezetésére Engelberg főkantort dicséret illeti meg.

A paksi áll. polgári iskola márczius 15. én szépen sikerült, hazafias ünnepélyt tartott, a szegény iskolás fiúk tankönyvei alapjára. A hazafias érzelmek ápolása a fogékony gyermeki lelkekben elsőrendű kötelesség, s mivel lehetne azt inkább elérni, mint a dícső márcziusi napok ünneplésével! A népakaratnak, lelkesedésnek abban a nemes formában való megnyilatkozása, amely 1848. márczius 15. én történt, legszebb jelenete a magyar történetnek, amely nemcsak lelkesít, mint harcok leírása, de nemesít a maga erkölcsi fenségével.

A tanulók jól begyakorolt énekkara kezdte meg a változatos gazdag műsort. Volt több szavaltat, amelyeket a 11—14 éves fiúk korukhoz mérten, igen ügyesen adtak elő. Kiemelkedő pont volt Paraté György polg. isk. igazgató beszéde, amely úgy gazdag tartalmával, figyelmet lekötő fejtegetéseivel, szívet megható befejezésével, valamint értelmes, lelkes előadásával valóban megérdemelte a felzúgó tapsot.

Azután Polgár Alajos polg. tanár a „Vén cigány“ melodramát szavalta el s művészi előadásával valódi műveltséget nyújtott. Puncsert tanító zongorakísérete is kielégítette a legmagasabb igényeket. Végül a „Nagy apó“ című alkalmi szindarabocska, — amelyben Petrich Irmácska, Németh József, Kovács Gyula szép összhangzóan, bátran játszottak, — hirdette, hogy a „Tavasza“ a „Népek tavasza“ ott él ifjában, öregben egyaránt.

Az énekkart Hum János tanító vezette ügyes karmesteri tudásával. A valóban szép ünnep felnőttest, gyermeket egyaránt kielé-

gitett, a jótékony czélt is szépen szolgálta, 200 K.-val járult hozzá, a szegény tanulók iskolás könyveinek alapjához.

Utána társas halvacsora volt — 60 terítéssel, amelyen szép hölgy közönség volt jelen. A felkészöntők nem tudtak szabadulni a napi politika hatása alól. Hisz ugy hasonlitanak a mai napok a régi nagy márcziusi napok jelenetéhez!

Valóban hálásak lehetünk a polg. isk. tanári karával szemben, hogy a hazafias jótékony czél mellett a lokál patriotizmust is szolgálta, hogy olyan kellemes időtöltést szerzett nekünk. Csak az volt a kár, hogy ennek a hálának későn, a mikor a társaság oszlóban volt, egy vidéki urnak kellett kifejezést adni, a helybeli gondnoksági tagok megfélekedtek a derék rendezőkről.

Simontornya község lakossága méltó módon ünnepelte meg a márcziusi nagy napok emlékét. Az összes középületeken és számos magánházon is már kora hajnalban lengett a nemzeti lobogó. A közművelődési egyesületekben mindenütt társas vacsorát rendeztek, melyeken lelkes felkészöntőkben méltatták márczius idusának jelentőségét. Különösen kiemelendőnek tartjuk az ifjúság által a Liptai-féle vendéglő összes termeiben rendezett fényesen sikerült halvacsorát. A rendezőség Rátkay Lászlót, a kerület orsz. gyűlési képviselőjét is meghívta az ünnepélyre, Rátkay e meghívásnak eleget is tett s megjelenésével lelkes hangulatot kellett.

Vacsora közben többen szép felkészöntőkkel lelkesítették az előkelő közönséget. Igy dr. Vass Izor márcz. 15. ének jelentőségét fejtegette; majd Rátkay László országgyűlési képviselő szép beszédben párhuzamot vont a 48. i események és a mai politikai viszonyok között. Löwy Jakab Rátkayra és annak családjára, Stürk Rezső pedig a hölgyekre üritette poharát. E helyen is meg kell dicsérnünk Nagy Sándor (Hidegkut) kiváló humorát, melylyel többszöri felszólalásában a közönséget megkacagattatta.

A vacsorán jelen volt hölgyek névsora ez. Asszonyok: Czernák Károlyné, öz. Frammer Jakabné, Bereczk Istvánné, Löwy Jakabné, dr. Vass Izorné, öz. Pillich Ferenczné, dr. Kiss Istvánné, Glatz Sámuelné (F. Pél) öz. Schankebank Albertné, Horváth Andorné, Lengyel Antalné, Király Józsefné.

Lányok: Frommer Margit, Löwy Erzsike, Fodor Rózsika, Bereczk Irma, Czernák Ilka, Kovács Mariska, Pfeifer Francziska, Takács Malvin, Spindlbauer Anna, Szakora Erzsike, Fried Vilma és még többen. A vacsorát táncz követte, mely kiváló kivirradtig tartott.

Tolnán az Iparos Olvasó együletben ünnepelték márczius 15. ikét. Kétszáz terítékű halvacsora volt s ezt szavaltat s hazafias előadás előzte meg. Az ünnepegy sikerén Antal István, Török Gábor, Perler Mátyás buzgólkodtak. Dél előtt az ünnepi misén nagyon sokan vettek részt s ott voltak az iskolák összes növendékei.

V Á R M E G Y É.

Tolnavármegye törvényhatósága f. hó 30. án tartja meg tavaszi rendes közgyűlését, az állandó választmány előtte való napon, 29. én tart ülést. Mindkettőben a távollévő főispán helyett Döry Pál alispán fog elnökölni.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága ma egy hete tartotta márczius havi ülését Döry Pál alispán elnöklésével. Az ülésen részt vettek: Simontsils Elemér vm. főjegyző, Kurcz Vilmos árv. elnök, Totth Ödön t. ügyész, dr. Hangel Ignác t. főorvos, Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő, Podhoránszky Géza műszaki tanácsos, Fink Kálmán m. kir. p. ü. igazgató, Kracsmarik Pál kir. főügyész helyettes, Sass László gazd. előadó és Bernrieder József, Jeszenszky Andor, Örfly Lajos, Perczel Dezső, Perczel József, Török Béla, Wosinsky Mór bizottsági tagok. Az ülésre betérjlesztett s a f. évi február havi eseményekre vonatkozó jelenté-

sekből az alábbi nevezetesebb mozzanatokat közöljük:

Közülatásunk. A tanfelügyelő, a mult hónapban 48 tanteremben elhelyezett 29 iskolát és 3 kiseddóvót látogatott meg. Nyert tapasztalatai folytán jelentette, hogy a simontornyai reform. tanítónak még oklevele nincsen; a pinzehelyi róm. kath. kántortanító lakása olyan állapotban van, hogy tarthatatlan. A belecskai ág. evang. és a görbői izr. iskolák tanterme rozzant, sötét, alacsony és szűk; a tanításra egyik sem alkalmas.

Közegészségügyünk. A fizti főorvos jelentése szerint február hóban a közegészség nem volt egészen kedvező; igen sok volt a vörheny és az erős meghűlésből eredő betegség. A közegészségi hatóság élelmi és élvezeti cikket 72 izben, közhelyet 64 izben, iskolát és óvodát 32 izben vizsgált meg. Hét éven alul gyógykezelés nélkül elhalt gyermekre nézve 27 esetben indítottak vizsgálatot.

A szekszárdi Ferencz kórház ápolójai: az elmúlt hónapban a kórházban ápoltak 546 beteget; ezek közül gyógyultan bocsátottak el 96 egyént, — javultan 58-at javulás nélkül tizenkettőt, meghalt 13 egyént. — Gyógykezelésre maradt márczius hóra 367 egyént.

Közbiztonság. A kir. főügyész jelentése szerint a szekszárdi fogházban volt fegyházra ítelt 3, börtönre ítelt 52, fogházra ítelt 35 egyént, vizsgálati fogságban 10, és felebbezés alatt álló 8 egyént: összesen 108 egyént. A rabkórházban ápoltak 9 egyént, kik közül kettő meggyógyult.

Közülatásunk. A szekszárdi kir. p. ü. igazgató jelenté, hogy a mult hóban beérkezett 4400 ügydarab melyből elintéztetett 3961, marad elintézésre 439 drb. Az elintéztettek közt volt 1174 drb földadó kataszteri nyilvántartás kerestül vezetése; 53 házadómentesség 41 fizetési halasztás. Egyenes és kivetett adókban befolyt 619.829 k. 64 f. mely összeg, a mult év hason időszakával összehasonlítva 3921 k. 54 fillérrel kedvezőbb. A vármegye területén mind a hét szeszfőző kazán működött. A járási adó hivatalokat megvizsgálták s mindenütt rendben találták.

Állategészségügy. A törvényhatósági állatorvos jelentése szerint az állategészség nem volt kedvező, mert a száj és körömfájást se megszüntetni, se tovább terjedését megakadályozni nem lehetett.

Közülat. Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint: Az állami és törvényhatósági közülat az időjárásához képest elég jó korban voltak. Az állami beruházási kölcsönből, az 1905-ik évben építendő törvényhatósági utvonalak építési tervezetei elkészültek s most már az államépítészeti hivatal az 1906-ik évben építendő utvonalak tervezetét fogott és pedig elsősorban a Hőgyész—kürdi vonalat készíti el, mert itt az építésnél nagy terep-nehezéssel kell megküzdni. Jelenti továbbá az államépítészeti hivatal főnöke, hogy az utépítésre megtartott versenytárgyalások kedvezőtlenek voltak általában, mert bár az alapkövezésre kedvező ajánlatok érkeztek be, de a fedő kavicsra nem, s ami beérkezett az is csak csekély mértékben felel meg. Ennek okát abban véli, hogy a bánya tulajdonosok a nagy beruházási építkezésre nem voltak elkészülve, de másrészt vármegyénk területén az utépítés eddig házilag lévén kezelve a nagyobb vállalati alakulások nem fejlődhettek ki. — Ennélfogva a földmunkák kivételével a többi utépítési munkálatokra nézve, azoknak vállalatba adására fog előterjesztést tenni annak idején.

A vármegyei magyarosítási alap alapító oklevelének szellemében alkotott vármegyei szabályrendeletet a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

Mit kapnak a jegyzők?

Mult heti számunkban megkezdjük a községi jegyzők fizetés rendezéséről szóló ki-mutatásoknak közlését s ezek úgy látszik élénk érdeklődést keltettek jegyzőink körében, mert több oldalról érkeztek hozzánk tudakozódások. A kérdezősködésekre ugyan

levélben már megadtuk a kívánt felvilágosításokat, egy dologra nézve azonban itt is szükséges még egyet-mást elmondani. Több jegyző ugyanis aggályának adott kifejezést, hogy vajjon csakugyan hozzájutnak-e a kiállításba helyezett fizetésemeléshez? A fővárosi sajtóban ugyanis az a hír látott napvilágot, hogy az *uralomra jutott többségnek* első dolga lesz a fizetésrendezési törvényt vissza vonatni, mivel a vármegyei tisztviselők és jegyzők csak *kortes érdemeik elismeréséül s ily irányu buzgalmuk fokozására* kapták a fizetés emelést. Badar beszéd! Sokkal több *hazafiságot* — na meg *józan ész*

tételezünk fel bármely uralomra jutó kormányról, mintsem, hogy kormányzását már kész és szentesített törvények megváltoztatásával kezdje meg. Meg aztán itt a kisebbségben maradt kormányoknak volna talán inkább neheztelni a vármegyére s a jegyzői karra, mert a mint látszik nem — korteskedtek eléggé! — Legyenek nyugodtak ezért az aggodalmaskodók, derekas munkájukért meg kell jönni a jutalomnak, a jól megérdemelt fizetésrendezést, a jégeső sem moshatja el többé.

Égyebekben folytatjuk a kimutatások közlését:

Fizetésemelésben részesülő jegyző vagy segédjegyző neve és lakhelye	1904. január 1-től járó rendezett javadalom										Fizetés rendezés folytán 1905. július 1-ig esedékes összeg			
	1904. január 1-ig élvezett összes javadalom		Kézpénz		Földhasznóbér és terményjárandóság		Korpótlék		Állami személyi pótlék		Összes új javadalom		K	f
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f		
Központi járás.														
Zsigmond L. jegyző Harec	1200	—	1520	—	80	—	100	—	—	—	1700	—	750	—
Erdős G. jegyző Bátaszék	1934	50	1600	—	334	50	65	50	—	—	2000	—	98	25
Olló M. jegyző Bátaszék	1259	50	1540	50	59	50	—	—	—	—	1600	—	510	75
Taffner Z. jegyző Bátaszék	800	—	1600	—	—	—	—	—	—	—	1600	—	1200	—
Berényi J. jegyző Alsónyék	2841	60	1744	—	937	60	—	—	160	—	2841	60	—	—
Mező L. s. jegyző Alsónyék	760	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	360	—
Purt A. jegyző Bába	1998	—	1200	—	638	—	162	—	—	—	2000	—	3	—
Sörös Gy. jegyző Bába	1124	—	1516	—	84	—	300	—	—	—	1900	—	1164	—
Hebrong M. s. jegyző Bába	800	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	300	—
Komandinger K. jegyző Dees	2172	24	1600	—	412	24	—	—	160	—	2172	24	—	—
Simon L. jegyző Dees	1240	—	1600	—	—	—	100	—	—	—	1700	—	690	—
Simon F. s. jegyző Dees	800	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	300	—
Kliegl B. jegyző Tolna	1260	—	1600	—	—	—	—	—	—	—	1600	—	510	—
Roboz I. jegyző Tolna	1200	—	1600	—	—	—	300	—	—	—	1900	—	1050	—
Molnár D. s. jegyző Tolna	730	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	405	—
Kardos I. jegyző Alsóána ¹	1286	—	1474	—	126	—	200	—	—	—	1800	—	679	33
Janosits K. jegyző Szekszárd	1672	—	1600	—	72	—	128	—	—	—	1800	—	192	—
Matzon B. jegyző Szekszárd ²	1672	—	1600	—	72	—	228	—	—	—	1900	—	208	66
Nikitits I. jegyző Szekszárd ³	1600	—	1600	—	—	—	200	—	—	—	1800	—	208	33
Szűts F. s. jegyző Szekszárd	1300	—	1200	—	—	—	—	100	—	—	1300	—	—	—
Virányi K. jegyző Sióagárd	1380	—	1540	—	60	—	100	—	—	—	1700	—	480	—
Csöry F. s. jegyző Sióagárd	770	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	345	—
Wagner J. jegyző Várdomb ⁴	1010	—	1550	—	50	—	100	—	—	—	1700	—	976	65
Müller Gy. jegyző Sárpilis	1880	—	1200	—	520	—	160	—	—	—	1880	—	—	—
Dúzs D. jegyző Ócsény ⁵	2060	—	1600	—	300	—	—	160	—	—	2060	—	—	—
Huszár P. jegyző Ócsény ⁶	1240	—	1600	—	—	—	400	—	—	—	2000	—	1098	31
Pápay I. jegyző Műsz	1334	—	1226	—	374	—	400	—	—	—	2000	—	999	—
Dunaföldvári járás.														
Sorok D. jegyző Kajdaes ⁶	1361	—	1399	—	201	—	200	—	—	—	1800	—	583	50
Szepesti J. s. jegyző Kajdaes	860	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	210	—
Bókus J. jegyző Nagydorog	1232	32	1384	68	215	32	400	—	—	—	2000	—	1151	52
Stollár J. jegyző Nagydorog	840	—	1600	—	—	—	100	—	—	—	1700	—	1290	—
Niefergall N. jegyző Döbldvár	2060	—	1800	—	60	—	—	200	—	—	2060	—	—	—
Huber F. jegyző Döbldvár	1200	—	1600	—	—	—	—	—	—	—	1600	—	600	—
Lemle B. jegyző Györköny ⁷	1739	25	1220	75	379	25	300	—	—	—	1900	—	241	12
Pesthy F. jegyző Györköny ⁷	840	—	1600	—	—	—	100	—	—	—	1700	—	1215	—
Decsy B. jegyző Madocsa	1519	60	1240	40	359	60	400	—	—	—	2000	—	720	60
Réber B. s. jegyző Madocsa	770	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	405	—
Takács Gy. jegyző Dsztyörgy	1205	—	1355	—	245	—	—	—	—	—	1600	—	592	50
Tury S. jegyző Dsztyörgy ⁸	800	—	1600	—	—	—	—	—	—	—	1600	—	933	32
Kurcz B. jegyző Büleske	1265	14	1124	86	475	14	400	—	—	—	2000	—	1102	29
Szoják L. jegyző Büleske	1046	—	1544	—	56	—	—	—	—	—	1700	—	981	—
Béres M. s. jegyző Büleske	768	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	348	—
Kenesei V. jegyző Bikács	1388	52	1371	48	228	52	—	—	—	—	1600	—	317	22
Volf F. jegyző Dunakömlőd	1416	—	1544	—	56	—	200	—	—	—	1800	—	576	—
Válics A. s. jegyző Dunakömlőd	740	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	390	—
Popovits Gy. jegyző Paks	2200	—	2000	—	—	—	—	200	—	—	2200	—	—	—
Takács Gy. jegyző Paks ⁹	1300	—	1600	—	—	—	300	—	—	—	1900	—	658	31
Fugert K. jegyző Paks ¹⁰	1000	—	1600	—	—	—	100	—	—	—	1700	—	1008	31
Kelemen V. s. jegyző Paks	700	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	450	—
Babay G. jegyző Gerjen	1668	—	800	—	800	—	100	—	—	—	1700	—	48	—
Linka O. s. jegyző Gerjen	640	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	540	—
Várkonyi I. jegyző Gindlicsalád	1760	—	1600	—	—	—	400	—	—	—	2000	—	360	—
Várkonyi I. jegyző Gindlicsalád ¹¹	800	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	116	66
Gungl J. jegyző Németkeér	1785	—	1600	—	25	—	175	—	—	—	1800	—	22	50
Szalay Gy. s. jegyző Németkeér	640	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	540	—
Linka K. jegyző Fadd	1647	10	1312	90	287	10	—	47	10	1647	10	—	—	—
Tóth K. jegyző Fadd ¹²	1320	—	1600	—	—	—	100	—	—	—	1700	—	436	66
Fadd község	440	—	—	—	—	—	—	440	—	—	440	—	—	—

1 II-ik korpótlék 1904. december 1-től jár csak.
 2 III-ik korpótlék csak 1905. május 1-től jár.
 3 II-ik korpótlék 1904. december 1-től jár csak.
 4 Korpótlék 1904. augusztus 1-től jár.
 5 IV-ik korpótlék 1904. május 1-től jár.
 6 II-ik korpótlék 1904. október 1-től jár.
 7 Korpótlék 1904. október 1-től jár.
 8 Csak 1904. május 1-től jár a felemelt illetmény.
 9 III-ik korpótlék csak 1904. június 1-től jár.
 10 A korpótlék csak 1904. június 1-től jár.
 11 1904. december 1-től jár az emelés.
 12 1905. május 1-től jár csak a korpótlék.

VÁROSI ÉLET.

Szekszárd nagyközség képviselőtestülete csütörtökön tartott rendkívüli közgyűlést; a fontosabb határozatok a következők: 1. Dr. Éri Márton és társai azon kérelmére, hogy a létesítendő tisztviselőtelep utcáját a község kiköveztesse és világítsa, elhatározták, hogy az utcát 8 méter szélességben kiköveztetik, de a költséghez a háztulajdonosoknak 1/3 részben hozzá kell járul-

niok; ha azonban bevárják az általános köveztést — ami csak a rendezett tanácsuvarossá átalakulás után lehetséges, — akkor nem kell a költségekhez hozzájárulni. A víz levezetésére az ut két szélén a község árkot vonat ugyan, de a szennyvíz levezetését nem vállalja el; közteret sem vált meg; a világitást azonban teljesíteni fogják. 2. A szekszárdi kaszinó terület átengedése illetve kicserélés iránti kérvényét csak 30 nap mulatán lehet érdemlegesen tárgyalni. 3. Özv. Diczenty Gyulánának a szabályozási vonalon

belül eső részt négyezögölenként 20 koronáért engedik át. 4. A Dunavédgát társulatnak pedig az iskolaföldeknél a csatorna által elfoglalt terület négyezögölet 50 fillérért engedik át. 5. A Ferencz kórház utca átengedési ügyében 15 nap mulva hoznak érdemleges határozatot. 6. Az esküdt képes egyének összeírásához a községi főjegyző és bíró mellé *Fejős Károly és Groszbauer Ferencz* képv. test. tagokat választották meg. 7. Jövőhagyták a községi szegény pénztár számadást, — 4035 kor. 52 fill. bevétellel, 3110 kor- 48 fill. kiadással 925 kor. 4 fill. pénztári maradvánnyal; a Ferdinand Ádámnéfele alapítv. számadását 349 kor. 80 fill. bevétel és ugyanannyi kiadással 10046 kor. 45 fillér alapvagyonnal; a br. Augusz árvaház alapítvány számadását 171713 kor. 96 fill. bevétel 6181 kor. 31 fillér kiadással és 165.532 kor. 65 fillér alapvagyon maradvánnyal; végül a községi közmunka számadást 5361 kor. 34 fill. bevétellel, 259 kor. 20 fill. kiadással és 5120 kor. 14 fillér maradvánnyal. Végül dr. *Leopold Kornél* képviselőtestületi tag indítványozta, hogy *Bezerédj Pált* nagy és elévülhetetlen érdemeiért 25 éves jubileuma alkalmával Szekszárd nagyközség képviselőtestülete üdvözlje. Az indítványt egyhangulag és nagy lelkesedéssel elfogadták.

HIREK.

— **Bezerédj Pál jubileuma.** Lapunk két héttel ezelőtt megjelent számában már megemlékeztünk arról a *tervbe vett* jubileumi ünnepegről, a melyet a selyemtenyésztés alkalmazottjai kívántak rendezni *Bezerédj Pál* orsz. selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott tiszteletére. A jubileumot ugyan *Bezerédj Pál* ismert puritán felfogása ugyszólván lehetetlenné tette, de ez nem akadályozhatta meg a fővárosi és vidéki sajtót, hogy a lehető legrokonoszenvesebb hangon meg ne emlékezzék *Bezerédj* igazán áldásos és önzetlen tevékenységéről. Ezen kívül az ország minden részéről elárasztják őt üdvözlő iratokkal s maga *Tallián Béla* földmivelségi miniszter is a következő meleghangú levélben üdvözölte a selyemtenyésztés fáradhatlan apostolát.

Méltóságos *Bezerédj Pál* urnak, miniszteri meghatalmazott, főrendiházi tag stb.,
 Szekszárd.

Ma van huszonöt éve annak, hogy akkori hivatali elődöm Méltóságodra bízta a hazánk selyemtenyésztésének emelése céljából Méltóságod által javaslatba hozott teendők végrehajtását. Ezen megbízatás Méltóságodra csak kötelességeket, gondot és egy emberi erőt majdnem meghaladó munkamennyiséget rótt, a nélkül, hogy a hazafiúi kötelesség teljesítésének büszke öntudatán kívül egyéb jutalom részesévé tette volna, mert nemcsak, hogy megbízatása elfogadásának egyik főfeltételül azt kötötte ki, hogy működéséért semminemű díjazásban se részesíttessék, hanem még jelentékeny anyagi áldozatokat is hozott hazánk selyemtenyésztése érdekében. A lefolyt huszonöt év selyemtenyésztésünk történetében Méltóságodat lélekemelő és lelkesedéssel követendő példa gyanánt állítja elénk és működése az önzetlen hazafiság és emberszeretet klasszikus mintaképeül szolgál. Méltóságod érdemeinek részletezését a mai ünnepi alkalommal majdnem bántónak tartanám ez érdemeknek a köz tudatban élő nagyságával szemben; de mert Méltóságod e 25-ik évforduló alkalmával is hű maradt önmagához s még azt az ünneplést is szerényen elhárította magától, hogy személyesen üdvözljem alkalmazottjainak s munkásainak ünneplő körében, Szekszárdon, áldásos működésének e székhelyén, ez uton üdvözlöm Méltóságodat és

kérem, hogy fáradság és gondteljes, hazánk legszegényebb lakosaira azonban oly áldást hozó működésével még sokáig támogassa az ország kormányának közgazdasági tevékenységét. Budapest, 1905. márczius 15-én.

Tallán, s. k.

Bezerédy Pált az országos magyar gazdasági egyesület gróf *Desseffy Aurél* elnöklése mellett tartott üléséből, 25 éves jubileuma alkalmával szintén táviratilag üdvözölte. Az egyesület elnöke pedig az ülésen igen meleg hangon emlékezett meg vármegyénk nagy fiáról különös érdeméül kiemelve azt, hogy a sok nehézséggel, a kishitűséggel semmibevevésétől nem törődve, a magyar nemzet legszegényebb néprétegének teremtett jövedelmező kereset forrást.

— **Tisztújítás a vármegyénél.** Lapunk más helyén adunk hírt a vármegyének folyó hó 30-án tartandó közgyűléséről. Itt csak az akkor végbemenő tisztújításokról emlékezünk meg. Ugy értesülünk, hogy ezen a közgyűlésen kerül betöltésre első sorban: a **központi járási főszolgabírói állás.** Egyedüli jelölt **Bajó Pál** tb. főszolgabíró, kinek megválasztása kétségtelen. A vármegye egyrészt kiváló érdemet jutalmaz eme puritán, igazán csak hivatalának élő férfiú megválasztásával, de másrészt fényes elégtételt is szolgáltat ennek az utóbbi időben, a fővárosi sajtóban igaztalanul meghurczolt kiváló tisztviselőnek, ki a sokat foszogatott királyi engedéllyel a zsebében, már hónapok óta igazi keresztényi türelemmel, de egyúttal tisztaság és nyugodt önérzettel tűrte a sok apró tüszurást s némán, de igaz ügyében való teljes bizalommal várta vármegyéjének igazságos ítéletét. Kormányunk felterjesztése folytán királyunk fényes elégtételt szolgáltatott már **Bajó Pálnak**, kétségtelen, hogy Tolnavármegye közönsége is megadja azt szorgalmas, kitógástalan s minden tekintetben korrekt tisztviselőjének, kinek mi éppen azt tartjuk igaz érdeméül, a mit mások kifogásolni igyekeznek, hogy alacsonyabb polcra küzdött fel magát vezető állásra. Ószinte szívvel üdvözöljük őt már előre is. — **Bajó Pál** helyét eleinte nem szándékoztak betölteni s ez állás helyett az árvaszékhez akartak egy új állást rendszeresíteni. Lapunk zártakor azonban azt a hírt vesszük, hogy **Bajó Pál** helyére **Hagymássy Zoltán** dr. tb. szolgabíró van kombinációba véve. **Hagymássy Zoltán** dr. már működött Szekszárdon, mint helyettes szolgabíró s mint ilyen ugy felelősi, valamint a közönség elismerését is teljesen kiérdemelte. Így a bonyhádi megürült szolgabírói állásra **Becht Ödön** ottani tb. szolgabíró maradna az egyedüli jelölt. **Becht Ödön** szintén szorgalmas és rátermett tisztviselő, tehát a vármegyei, megürült tisztviselőkkel töltetnének be. Ha azonban ez a kombináció változást szenved, akkor a völgysegi járás szolgabírói állására **Hagymássy Zoltán** dr. tb. szolgabíró is egyik komolyan számba vehető jelölt lesz.

— **Eskületétel.** **Gyuk Ferencz**, a szekszárdi kir. törvényszék új bírója, e hó 16-án tette le a szokásos hivatali esküt s állását jövő héten foglalja el.

— **Nyugalomba vonuló műszaki tanácsos.** A bellyei uradalom legrégebb és egyik legkiválóbb főtisztviselője **Reich Károly** műszaki tanácsos negyvenedik szolgálati évének betöltésével nyugdíjazását kérte. Már több ízben fordult eme kérelmével Frigyes főherceghez, de mindig marasztalták felsőbb helyről, most azonban visszavonhatlan elhatározása. A távozó műszaki tanácsosnak óriási érdemei vannak a bellyei minta-uradalom felvirágoztatása körül. Munkásságának méltatása nincs kimerítve azzal, ha elmondjuk, hogy hány ezer hold földet tett művelhetővé töltesek, csatornák és gőzszivattyúk létesítése által. Hogy ezen sok ezer holdra hány gyönyörű pusztát, vadászkastélyt, gyárat épített, azt csak azok tudják igazán méltatni, a kik **Reich** műszaki tanácsost mint embert és mint szakembert ismerték és mint társaságbeli embert szerették, a ki azon a bizonyos „kinai falon”, a mely kivált az előbbi birtokos életében az uradalmat **Baranyától** s a szomszéd vármegyéktől elválasztotta, mindenkor rést tudott törni! Ő Felsége a **Ferencz József**

rend lovagkeresztjével, a német császár pedig a koronarendjellel tüntette ki már évekké elelőtt s mindkét uralkodó több alkalommal a vadászatokon elismeréssel és értékesnél értékesebb emléktárgyakkal halmozta el. — **Reich** műszaki tanácsos édes atyja **Reich Oszkár** dombóvári járási szolgabírónak.

— **Halálozások.** A pécsi egyházmegyeinek gyászja van. **Dr. Dobszay Antal** pécsi székesegyházi olvasó kanonok, ódoni és a pécsi várnak keresztelő Szent Jánosról nevezett prépostja életének nyolczvanegyedik évében Pécsen elhunyt. Áldozó pappá 1844-ben szentelték fel, 1850-ben a pécsi püspöki lyceumban tanárrá nevezetett ki s itt a matematikát adta elő, 1856-ban a pécsi belvárosi templom plébánosa lett és ebben az állásában nyerte 1859-ik évben az ódoni prépostságot. 1862-ben szentszéki ülnök és 1876-tól kezdve házasság védő volt. 1885-ben tolnamegyei főesperes és 1893 óta székesegyházi főesperes, 1894-ben éneklő- és 1899-ben olvasó kanonokká nevezetett ki, ugyanekkor nyerte el a keresztelő Szent Jánosról nevezett pécsi vár prépostságot. A megboldogult nagy tudományú egyházférfit és jeles népszónok volt. A tanügy terén határozottan érdemeket szerzett. A szegény tanulóknak állandó patronusa volt. Segélyezte őket pénzzel, élelemmel, ruhával. Minden évben részesült a házában 5—6 tanuló teljes ellátásában. Már évekké elelőtt szélhűdés érte s azóta folyton betegeskedett. Mult szombaton újra szélhűdés érte és vasárnap este 1/29 órakor esendesen elhunyt. Temetése e hó 15-én délután 4 órakor Pécs város közönségének óriási részvéte mellett ment végbe. A gyászszertartást **Szeifritz Antal** pápai prelatust végezte s az elhunyt derék papot a pécsi székesegyházi sirbaltban helyezték örök nyugalomra.

— **Schlesinger Sándor** felsőreghyi bérlő életének 66-ik évében elhunyt. Az elhaltban **Krausz Miksa** pécsi kincstári szállító vőtarását gyászolja.

— **Friedrich Menyhért** alsó-nánai ágostai evangélikus tanító 47 éves korában elhunyt. Nevezett a magyarosításnak buzgó apostola volt.

— **Gyakorlati bírói vizsga.** **Dr. Trinn Miklós** tamási kir. járásbírói aljegyző, — ki Szekszárdon volt joggyakornok, — sikerrel letette a bírói vizsgát.

— **Megjutalmazott jegyző.** **Ifj. Lágler Sándor**, — **Lágler Sándor** kölesdi evang. lelkész jeles képzettségű fia az állami adók sikeres behajtásáért 168 kor. jutalomban részesült; a rendszeret meg hozza jutalmát.

— **Lapszerkesztő — drámairó.** **Dömel Anzelm** a „Pécsi Közöny” felelős szerkesztője „Magdolna” czimen drámát írt, melyet a pécsi Nemzeti színházban mutatnak be.

— **Hivatali vizsgálat.** **Fink Kálmán** pénzügy igazgató, a m. kir. p. ü. igazgatóság mellé rendelt számvevőség közreműködésével a héten vizsgálta meg a szekszárdi m. kir. adóhivatal pénzkezelését s azt rendben találta. A vizsgálaton részt vett **Kurz Vilmos** árvaszéki elnök is.

— **Felolvasó-estély.** A szekszárdi róm. kath. Olvasókör vasárnap e hó 19-én d. u. 5 órakor tartja II-ik felolvasó-estélyét, melynek tárgysorozata a következő: 1. **Szent Józsefről. Virág Ferencz**től szavalja: **Tokai Juliska**. 2. **Isten haragja. Sántha K.**-től. Szavalja: **Bodri Ferencz**. 3. **Hazánk lakossága a honfoglalás előtt és a honfoglalás után a legujabb időkig.** Szabad előadás. Tartja: **Varga Ferencz** főgimn. tanár. 4. **Riadó.** Czuczor G.-től. Szavalja: **Tam András**. 5. **Ebéd más helyett. Monológ.** Verebelyitől. Előadja: **Kardos József**. — A felolvasásokon belépő díj nincs és ezen csak a tagok és 15 éven felüli családtagjaik vehetnek részt.

— **A kaszinó új választmányi tagjai.** A szekszárdi kaszinó f. hó 11-én tartott ülésén a tagok sorába felvette **Hangelt Andor** és **Bacher Ernő** mérnököket.

— **Pártvacsora.** A budapesti II. ker. Szabadpolgári Párt folyó hó 15-én, a budai Vigadó első emeleti étkező termében társasvacsorával kapcsolatos **hazaifias ünnepélyt** rendezett, a melyen gróf **Batthyány Tivadar**, **Günther Antal**, **Lovász Márton** és **Miksa Imre** orsz. képviselők is jelen voltak. Az ünnepélyen a Szabadpolgári Párt vezető

férfia **Kunczer Gyula** városunk szülötte, **Kunczer János** tekintélyes polgártársunk fia mondott emelkedett hangú ünnepi beszédet.

— **Hírek a Dunáról.** Megindult a gőzhajó közlekedés az egész Dunán, ugy a személy, mint az áru szállításra. A vizállás közepes: 340 czm. 0 felett, a legutóbbi lágy időjárás naponként 8—10 czm. áradást hozott. Felülről nyert értesülésünk szerint a jövő héten fokozottabb mérvű áradás várható.

— **Felmentett képviselő jelölt.** A bonyhádi választókerület első képviselő jelöltje függetlenségi részről **Rády János** volt. Az a hír terjedt el felőle, hogy nincs teljesen rendben a szénája, mert büntető eljárás van ellene folyamában. Most olvasuk, hogy a budapesti büntető törvényszék **Rádyt** teljesen felmentette a vád alól, így most már egész zavartalanul lehet — képviselő-jelölt.

— **A szekszárdi könyvnyomdászok szini előadása.** A szekszárdi könyvnyomdászok vasárnap másodszer adták elő az „Ördög mátkája” czimű népszínművet, mely alkalommal ismét nagy közönség gyűlt egybe. A műkedvelő szereplők mindannyian ismét ügyesen és kedvesen játszottak, a közönség pedig bőven jutalmazta őket tapsokkal, a kellemesen szórakoztató előadásért. Ezuttal bevétel volt 152 K 40 f. Kiadás 99 K 54 f. Maradvány 52 K 86 f. Mult előadásnál utólag felül-fizetett **dr. Rubinstein Mátyás** 2 koronát. A második előadás felülfizettek: **Wagner K. 80**, **Fischhof Jenő 60** fillért. Főnti adományokért ezuton is köszönetet mond a rendezőség.

— **Fémjelek vizsgálata.** **Bárdos Lajos**, a budapesti központi főfémjelző hivatal mérnöke a napokban Szekszárdon megvizsgálta az összes ékszerüzleteket, hogy az ezüst és arany tárgyak a törvényszerű fémjelekkel elvannak-e látva? Az üzletekben nem talált kifogásolni valót.

— **Bemutató Pécsen.** Szombat este mutatta be a pécsi Nemzeti Színház **Horvát Samunak** a **Dombóvár** és vidéke érdemes szerkesztőjének **Kaland** czimű vigjátékát. Az ötletes s vidám fordulatokban gazdag ujdonságot szeretettel fogadta a közönség s a szereplőkkel együtt a szerzőt minden felvonás után sokszor a lámpák elé hívta. Az összevágó előadás keretében **Németh József**, a Király Színház művésze vendégképpen játszotta a darab egyik pompás szerepét. A sikerből még **Nádasy Józsefné**, **Farkas Béla**, **Fekete Mihály**, **Jeskó Ariadne**, **Angyal Ilka**, **Rónai és Kemény** vették ki a részüket. A szerzőt a dombóvári színpártolóegyesület s a dombóvári leányok babékoszorúval lepték meg. Mi is szívből üdvözöljük derék kollégánkat a szép siker alkalmából.

— **Töltés vizsgálat.** A Dunamenti ármentesítő társulatok kerületi felügyelője: **Dolecskó Mihály** műszaki tanácsos folyó hó 14., 15. 16-ikán vizsgálta felül a megyebeli ármentesítő társulatok töltéseit Pakstól—Bátáig. Hibát nem talált.

— **Utkaparók nyugdíjazása.** Az állami utkaparók közül két egyén meg nyugdíjba; mivel a vármegyei utkaparók közt is többen vannak, kik öreg koruknál fogva a szolgálatot nem teljesíthetik kellőképp, az államépítészeti hivatal főnöke ezek nyugdíjaztatására nézve is tett előterjesztést.

— **Megszökött fiu.** **Odor László** szekszárdi lakosnál volt tartásra **Silling József** nevű 13 éves fiu, ki e hó 1-én hazulról eltávozott és azóta vissza nem tért; — körözik.

— **Bíróválasztás Nagykönyiban.** Az elhalálozás folytán megüresedett bírói tisztre **Sudár István** eddigi közgyámot, — ennek helyébe **Berki István** közgyámát választották.

— **Uj főügyész.** A király **Sztaniszlávsky Adolf** zalaegerszegi törvényszéki elnököt Pécsre főügyésszé nevezte ki.

— **Utóállítás.** A folyó évi május hó 19. és 20-ára Kaposvárra összehívott állandó sorozóbizottságot, — tekintettel arra, hogy a fősorozás bizonytalan időre el lett halasztva, — szükséges volt már korábban összehívni s így az idei első utóállítás **április hó 5-én** lesz.

— **Somogy megyei főrőlőpere.** Egy főriőlőper nyert a napokban befejezést a kir. kurián. Közéletünk egyik ismert és rokonszenves alakja, **Széchenyi Aladár** gróf lábodi földbirtokos ellen felesége, szül. **And-**

rassy Natália grófnő válópert indított a budapesti kir. törvényszék előtt, a házassági törvény 77. §-a) pontjában meghatározott u. n. hűtlen elhagyás okából. A kir. törvényszék a bontó okot igazolva látván, a házasságot felbontotta s ezen ítéletét úgy a kir. ítélőtábla, mint pedig a kir. kuria is helybenhagyta.

— **Esküvő.** *Simontsits* Andor a „Magyar Gazdasági Biztosító társaság“ osztályfőnöke, *Simontsits* Béla volt miniszteri tanácsos fia, e hó 18-án tartja esküvőjét Budapesten *Csávossy* Melanie urhölgygel, *Csávossy* Béla volt képviselőházi háznagy, torontálmezei nagybirtokos leányával. — *Ferdinánd* Lajos es. és kir. haditengerészeti mérnök f. hó 20-án tartja esküvőjét Baján, ó-gyallai *Pajor* Margit urhölgygel. A fiatal pár esketés után a férj állomáshelyére, Polába utazik.

— **Hivatalhelyiség változás.** A szekszárdi takarékpénztár házából a pénzügyigazgatóság f. évi október 1-én tudvalevőleg a *Diczenty* helye házba költözik. Az üresen maradt helyiségeket értesülésünk szerint a szekszárdi Dunavédgát társulat és a m. kir. államépítészeti hivatal bérelte ki.

— **Czim változás.** Az I-ső ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal czime az új beosztás és elnevezés szerint ezentúl „Székesfehérvári m. kir. kulturmérnöki hivatal“ lesz; tehát mindenféle megkeresések ezen a czimen intézendők az érdekeltek által.

— **A bátai töltés** magasztási munkálatot az ármentesítő társulat e héten beszünteti és a jövő télen fogja ismét tovább folytatni. Ezen építkezés ugyanis ismétleg jellegű, hogy téli keresete legyen a szegényebb néposztálynak. Most már a tavaszi munkák megindultak és ezen építkezés szünetelhet novemberig.

— **Tüz Bonyhádon.** *Kohn* Áron bonyhádi lakos pajtája folyó hó 10-én délután belülről égni kezdett, de a gyors tűzoltóság még csirájában elfojtotta a tüzet. A tetőzetnek nem történt baja, csupán egy-két koci száma égett el. A kár jelentéktelen.

— **Tolvajok a vasuton.** Vármegyénk vasutonalai, úgy látszik, ha nem is nemzetköziek, de legalább is országos vasutonalakká lettek azáltal, hogy már itt is működnek a zsebtolvajok. Csak nem régen adtunk hírt a szekszárd-sárbogárdi vasutonalon történt zsebtolvajlásról, — most pedig a sárbogárd-dombóvári vonalon fogtak el egy néhány zsebekben utazót. E hó hetedikén a sárbogárdi vasuti főnök értesítette a simontornyai csendőrséget, hogy tolvajok utaznak a vonalon. Le is tartóztatták *Szilák* Ferencz, *Klinecz* András, *Megyeri* János és *Megyeri* Lajos, óbecsei lakosokat, kik marhakereskedők gyanánt utaztak. Az elfogott zsebtolvajok közül hármat szabadon bocsátottak, *Szilákot* pedig, aki úgy látszik, hogy a főnök, a szekszárdi fogházba szállította a csendőrség.

— **A virtus** *Tóth* Gergely János, *Kelemen* András, *Hegedüs* Pál, *Piszter* Mihály, *Kelemen* János és *Fülöp* Gyula pinczehelyi legények mult hó 25-én este féktelen jókedvükben végig duhajkodtak Pinczehely utcáin. Körutjukban találtak *Hegedüs* István és *Báter* Miklós rendőrökkel, akik csendre intették őket. A rend őrei azonban rosszul számítottak, az ő tekintélyük nem imponált a legényeknek, nem pedig annyira, hogy közös erővel elpáholták őket a nagy virtusu legények. Feljelentették őket s így a vig farsangnak szomorú lesz a bójtje.

— **Megtámadta a rendőrt.** Deák János dunaföldvári lakos több társával pityókás jó kedvvel, Szekszárdon is kellőleg ismert hangos énekszóval vonult végig a Kossuth Lajos utcán. Éppen a legmagasabb hanghordozásban énekelte, hogy: Vagyok olyan legény mint te, mikor Dunaföldvár éber őreinek egyikével találkozott, aki Deákot és társait csendesebb legénykedésre intette. A többiek el is csendesültek, de Deák büszkén kivágva mellét, oda állt a rendőr elé, mig ajkán szólt a nóta, hogy: ha nem hiszed, gyere velem, addig keze a rendőr felé sujtott. A rendőr sem vette tréfára a dolgot, kardot rántott s ha rendőr társa Révész, Deákot el nem löki, Deák János hosszan elmélkedhetne most beteg ágyában nem a kasza nyele, hanem a kard éléről.

— **Kölcsönös kapacitálás.** *Katona* János és neje szül. *Boronyai* Erzse — ifj. *Mester* János és *Kardos* Mihály decsi szőlőhegyi lakosok összekülömböztek s ebben a vitában mindegyik igyekezett a maga véleményét érvényre emelni olyaténképpen, hogy *Mester* János, *Katonánét* egy ásóval; *Kardos*, *Katonát* egy furkósbottal, *Katona* pedig *Mestert* és *Kardost* egy szalmahuzó szigonyval térítgette a maga véleménye felé. A boldogabb végű indoklásokkal lefolytatott vita eredménye az lett, hogy mindegyik vitatkozó megsebestült, a csendőrség pedig feljelentette őket.

— **Késelés.** *Balog* Ádám szekszárdi lakos *Kovács* József szekszárdi lakost szóváltás közben késsel megszurta; a seb 12 nap alatt gyógyul be. Vajjon mikép lehetne magyar népünket erről a délszlávoktól átvett gyalázatos szokásról leszoktatni?

— **Elgázolta a vonat.** 1905. márczius 12-én *Hideg* József és *Dobos* Mihály együtt kimentek *Hideg* Józsefnek a községen kívüli présházába, a hol körülbelül este 6 óráig ittak s kissé boros állapotban indultak hazafelé. Este 7 óra tájban értek a község melletti sorompóhoz, a mely levolt zárva. *Hideg* József figyelmeztette *Dobos* Mihályt, hogy a sorompón belül ne menjen, mert ő úgy látja, hogy a közelben egy vonat áll. *Dobos* a figyelmeztetést valószínűleg nem hallotta és a vonatot nem látta, mert a sorompó mellett uton a pálya testre ment, a hol a vonat elütötte és nyomban meg is halt. *Dobos* Mihály 75 éves volt s kissé nagyot hallott és rosszul is látott.

— **A cigány asszony furfangja.** L. *Tancsa* Jánosné szül. *Bozóti* Zsuzsa nagydorogi nőhöz folyó hó 12-én a délelőtti órában, mikor egyedül volt otthon, *Lázár* Istvánné szül. *Tököli* Mária ottani cigányasszony azzal állított be, hogy ő megtudja gyógyítani L. *Tancsáné* régóta betegeskedő gyermekét, de a gyógyításhoz pénzre van szüksége, *Tancsáné* erre átadott neki 1 drb. 2 koronás és 8 drb. 1 koronás ezüst pénzt, mire nevezett cigánynő azt mondotta, hogy csakis papir pénzzel tud gyógyítani, mire *Tancsáné* még 1 drb. 100 koronás papir pénzt is átadott neki. A cigánynő erre azzal a kijelentéssel vitte el a pénzt, hogy egy éjjel vele fog aludni, másnap visszahozza s a kis fiu akkor meggyógyul. *Tancsáné* a cigányasszonyt másnap hiába várta, mert az nem jelentkezett, mire a csendőrségnél tett jelentést. A cigányasszony természetesen tagadja, hogy ő csak egy krajczárt is kapott volna. A cigány tanyán azonban azóta valóságos lakodalom van.

— **Verekedő muzikusok.** *Kocsándik* József tolnai muzikus a napokban hazafelé ballagott; utközben szembe talákozott *Rác* Ferencz, meg *Kolompár* József pályatársaival, a kik édes nóta ide, édes nóta oda, amugy magyarosan neki támadtak és fortisszimo tempóval olyan indulót vertek el rajta, hogy néhány hétig öreg bögnök nézheti a sanyaru világot.

— **Mikor a cigány a cigányt lopja meg.** Sok pénze volt, vagy tán helyesebben mondva — sok pénzt kanyart össze *Kolompár* János agárdi cigány s biz' ennek nezeit vették a fajbeliek; a héten egyik nap éjjel a kunyhó ajtaját — a mely csak egy szíjjal volt bekötve belülről, — szépen félre emelték, aztán a nyugodtan alvó *Kolompár* nak feje alól egy összehajtott dunyhát kihuztak és tova illantak. *Kolompár* felébredt a neszre, utánnuk akart szaladni, de reá löttek s nem merete követni őket; csak másnap reggel indult utnak, hogy rablót fölkeresse; kunyhójától nem messze megtalálta az összekötött dunyhát és a dunyhában a mellényt — csak hogy a mellényzsebbe rejtett 560 korona készpénzt bizony elvitték.

— **Sok pénzt takarít,** ha a mindennemű vásznakot, férfi és női fehérneműeket közvetlen a gyárakból rendeli. Kereskedelmi iroda, Budapest, kerepesi-ut 65.

VIDÉK.

Dunaföldvár.

Halvacora Dunaföldvárott. Az ugynevezett előljárásági halvacora — mely pár

év óta kedves szokássá vált Dunaföldvárott — az idén is fényesen sikerült. A *Stefánia-szálloda* nagyterme színlükt megtele a város színe-javával, kik mindannyian nemcsak „halvacoráznai“ jöttek, hanem, hogy elismeréssel is adózzanak a város előljárásának. Az első fogás után *Csigi* István bíró ékes szavakkal meg is köszönte a szokatlan nagy számban résztvevők kedves figyelmét, mire visszhangként *Baksay* László kir. albíró köszöntötte fel a városnak munkában és a közügy szeretetében például szolgáló előljárását. Az ezután következő tréfás tósztok csak emelték még a kedélyes hangulatot, mely a vig társaságot kora hajnalig együtt tartotta. Úgy az előljárás, mint különösen annak közbecsülésben álló vezetői, nevezetesen *Csigi* István bíró és *Niefergall* Nándor főjegyző büszkéik lehetnek arra a sok ünneplésre, melyben az est folyamán részük volt.

Jótevény adományok. A dunaföldvári m. kir. állami gyermektelep hazafias és emberbaráti czéljaira a lefolyt napokban a következők adományoztak: A dunaföldvári Népbank r. t. 20 koronát, a dunaföldvári Hitelbank r. t. 20 koronát és végül *Güins* Béla 10 koronát, mely nemes adományokért ez uton is köszönetet mond a dunaföldvári állami gyermektelep.

Paks.

Tüz. Pakson f. hó 11-én kigyuladt *Freund* J. szeszfőző gazdasági épülete. A tüzet idejekorán észrevették, s a tűzoltók eloltották anélkül, hogy nagyobb kár történt volna. Ha a raktári épületbe is belekap, amelyben nagymennyiségű szesz volt, nagy veszedelem történt volna.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Tolnavármegyei Múzeum könyvtárának katalogusa. Összeállította Haugh Béla. Szekszárd 1904.

A múzeum rövid fennállása óta ez a második katalogus, mely a múzeum-egylet kiadásában megjelent. Az első a múzeum valamennyi osztályával foglalkozik, kivéve a könyvtárt. E második füzet pótolja a hiányt, a könyvek jegyzékét adja. Az előszó röviden ismerteti a könyvtár történetét, illetve az ajándékozók neveit. Természetesen gróf Apponyi Sándor itt is az első helyen áll. Nagyobb ajándékokkal járultak a könyvtár gyarapításához báró Jeszenszky László és György, Forster István, Mehrwerth Ferencz, Kammerer Ernő és Fonyó Andor.

Az előszó ismerteti a könyvtár berendezését és állományát. E szerint van a könyvtárban 1368 mű 2189 kötetben. Nem sok, de kezdetnek elég. Megemlíti az előszó még azt is, hogy van a múzeum könyvtárában több oklevél, nyomtatvány, kézirat, térkép, de ezek rendszeres katalogizálása későbbre maradt. Igaz, hogy fáradságos dolog egy könyvtárt rendezni, s a katalogust összeállítani, de mégis helyesebb lett volna az összes könyvtári állományt katalogizálni.

A szakok felosztásáról szintén megemlíkezik az előszó; elismeri, hogy a felosztás nem a legtökéletesebb, de a főczél az volt, hogy a legegyszerűbb legyen. Valóban a felosztás nem nagyon szerencsés, de szükség esetén a könyvtár újabb rendezése lehetővé teszi az új osztályozást. Nagyobb hiba, hogy bizonyos könyvcímek olyan csoportba kerültek, a hova nem valók, s a vegyesek csoportjában olyanok is vannak, a melyeket más csoportokba is be lehetett volna osztani. A szakcímektárban ezen is lehet segíteni, bár nem okvetlenül szükséges, mert az a fő egy könyvtárban, hogy rend legyen, s a könyvek kezelése könnyű legyen.

Az előszó után közli a füzet a könyvtár használati szabályzatát. Elismeréssel kell megemlíkeznünk arról a tételtől, hogy bármely művelődésre törekvő egyén használhatja a könyvtárt, azonban azt hisszük, hogy a könyvtárnak nem lesz nagy forgalma, mert az állomány legnagyobb része régi, inkább muzeumi érdekű könyv. Az ilyesmi nem igen kell a közönségnek, s tudunkkal az olvasó-terem még nincs berendezve, s mig

ez meg nem történik, addig a könyvtár nem nyitható meg a közönség számára.

A szabályzat közlése után következnek a szakcsoportok a következő sorrendben: Magyar nyelvtudomány, szépirodalom, művészet. — Modern nyelvek és szépirodalmak. — Görög és latin írók; újabb latin írók. — Magyarország története. — Egyetemes történet. — Archeologia. — Jog- és államtudomány. — Theologia. — Bölcsészlet és tanügy. — Matematika és természettudományok. — Vegyesek.

A füzet kiállítása elég izléses, sajtóhiba azonban van benne meglehetősen.

(dr.)

TANÜGYI HIREK.

Tanítói korpótlékok. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Kálmán* Ferencz szekszárdi és *Reisner* István kisvejei róm. kath. tanítók első ötödéves korpótlékának fedezésére 100—100 korona államsegélyt utalványozott.

Nyugdíjigény felemelések. *Perler* Mátyás tolnai rk. tanító nyugdíjigénye 1552 koronára, — *Kelecsényi* Rezső tolnai rk. tanító 1140, — *Parl* Ferencz tolnai rk. tanító 1140, — *Gajdos* Erzsébet 930, — *Lengyel* Ferencz 1140, *Bányik* Matildé 1040 és *Lembert* Edeé 1140 koronára emeltetett fel.

Nyugdíjintézetbe felvétel. *Landhaller* Olga ozorai községi óvónő 1905. január 1-től 720 koronával az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvétel.

Iskolalátogatás. *Tihanyi* Domokos tanfelügyelő hétfőn meglátogatta az ócsényi iskolákat s úgy a református fiú- és leányiskolában, mint a róm. kath. egyesített iskolában a tanulók előmenetele fölött legnagyobb elismerését fejezte ki.

Kényszer-pótadó iskola építési czélra. A vármegye közigazgatási bizottsága még a múlt évben elrendelte, hogy Ócsény a szőlőhegyen iskolát állítson fel. A bizottság ezen határozatát a vallás és közoktatásügyi miniszter is jóváhagyta, de Ócsény község képviselő testülete és iskolaszéke az építést nem akarta fogadtatni. Mint értesülünk a vármegye közigazgatási bizottsága *Döry* Pál vármegyei alispánjának, mint a főispán helyettesének elnöklésével tartott ülésén a képviselő testület és iskolaszék 1905. év január hó 8-án tartott ülésből hozott határozatát megsemmisítette és a központi járás főszolgabíróját árlejtés megtartására utasította, a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséget pedig felhívta, hogy az építéshez szükséges 11.915 koronát Ócsény község költségvetésébe kényszer pótadó kivételével utján állítsa be.

Egyletek és társulatok.

Választmányi ülés. A szekszárdi kaszinó f. hó 11-én *Tihanyi* Domokos kir. tanfelügyelő elnökletével ülést tartott, amely alkalommal *Simontsits* Elemér ügyvezető igazgató előterjesztésére elhatározta, hogy a kaszinó helyiség déli oldalán bazárokat épít és ezen ügyben felkéri Szekszárd községet, hogy a sétater előtti utca téréből mintegy 411 □ méter területet ingyenesen engedjen át a kaszinó céljaira és ezért a kaszinó kárpótlásul örök tulajdonul átengedi a községnek a tágas és sokkal nagyobb sétateret, amelyet egykor 2600 koronáért vásárolt a Garay szobor helyéül. A kaszinó eme kérelmének teljesítése úgy látszik nem is ütközik nehézségbe. A városi előjáróság már helyszíni szemlét is tartott ez ügyben s csak egyetlen egy hang nyilatkozott az átadás ellen. Ugyanezen ülésen elhatározta a választmány az is, hogy a kaszinó kapualját a Salamon Testvérek üzlete melletti gyalogjáró fentartásával, üzleti helyiséggé alakítja át. *Fusz* Ferencz és *Schultz* Gusztáv azon ajánlatát azonban, hogy a különálló épületrészért (*Fusz* üzlet és az azzal összeépített lakrészekért) 20,000 illetőleg 21,000 koronáért hajlandók adni, a választ-

mány nem fogadta el, mert ezen vételi ajánlatokat nem tartja a kaszinóra előnyösnek.

Ipartestületi közgyűlés. A szekszárdi ált. ipartestület e hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését *André* István elnöke alatt, — melyen a szekszárdi iparosok szépszámban jelentek meg. — Az elnök az ülés megnyitása után előterjesztette az 1904-ik évre szóló jelentését, melyben elsősorban különösen az ipartörvény revíziójára nézve eddig elért eredményes lépéseket ismertette s reményét fejezte ki, hogy az ipartörvény revíziójának rövid idő múlva történő megvalósulásával, a kisiparosok szebb jövőnek nézhetnek eléje. Ezután az ipartestület beléleletében a múlt évben előfordult eseményeket vázolta röviden, s megemlékezett az elhunyt tagtársakról is. A jelentés statisztikai részéből kiemeljük, a következőket: a múlt évben volt 1. rendes közgyűlés, 9 előjárósági és 6 békéltető bizottsági ülés, ezekben 63 határozatot hoztak, 1 ügyet békés uton intéztek el, 6 esetben ítéletet hoztak. Ülésen kívül békés uton 4 panasz lett elintézve. A múlt évben 33 új iparos telepedett meg Szekszárdon; különböző okból megszűnt 18. Az iparosok száma 400, segédek száma 206, (tehát átlag az iparosoknak csak fele dolgozik segéddel) az iparos szállóban 388 segéd tartózkodott. Tanoncok közül felszabadult 35, és tanonczul szegődött 79 fiú, a tanoncok összes száma 138. Azután a pénztár, számadást és költségvetést tárgyalták: melyszerint volt 1613 kor. 59 fill. bevétel 1277 kor. 49 fill. kiadás és 336 kor. 10 fill. maradvány. 1905-re előírnyoztak 1732 kor. 70 fill. bevételt és 1243 korona 9 fillér kiadást. Ezek után a tisztújítást ejtették meg, melynek eredménye a következő: elnökül: *André* Istvánt, jegyzőül: *Szűts* Ferenczet választották meg. Elöljárók lettek: *Székelyi* József, *Debulay* Imre, *Hahn* József, *Schulcz* Gusztáv, *Bukovinszky* József, *Börösök* József, *Mucsenbacher* Lipót, *Wagner* Károly, *Schizler* Károly, *Vacsek* László, a régiék közül; *Herman* Ferencz, *Horváth* László, *Uglár* János, *Emödi* Benő, *Bíró* Elek, *Mohai* Lajos, *Nikitits* Antal, *Falusi* József, *László* József és *Simon* Ferencz egészen újak. Számvizsgálók: *Fusz* Ferencz, *Ferencz* Gyula és *Henczel* Péter.

A „Kölesdi Dalos-Egyesület“ folyó évi márczius hó 5-én a nagyvendéglő termében táncmulatsággal egybekötött hangversenyt tartott, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag teljes mértékben sikerült. Különösen dicséretet érdemelnek *Kálmán* Dezső és *Lágler* Sándor főtisztelendők, kik élvezetet nyújtó felolvasással gyönyörködtették a közönséget; továbbá *Megyeri* György és *Szabó* György tanító, kik az énekszámok vezetéséért érdemelnek elismerést. Nevezetesen nagy tetszést keltett a *Megyeri* György által vezetett „Vadászélet“ Astholztól és a „Viharban“ című darab Dürnertől. A hangverseny tiszta jövedelme 46 korona 73 fillér. Felülfizettek: *Deuts* Armin 20 f., *Goldman* Ede 20 f., *Bauer* Antal 20 f., *Haffner* György 1 K., *Illés* Gyula 20 f., *Kálmán* Endre 40 f., *Kaufmann* Ödön 40 f., *Koritsánszky* Dénes 1 K., *Dr. Mányoki* Gyula 1 K., *Petric* Árpád 1 K. 20 f., *Sommer* Simon 60 f., *Tóth* József 60 f., *Dr. Zavaros* Gyula 7 K. 60 fillért. Jegyüket megváltották: *Bernrieder* József 5 K., *Györky* Lajosné 2 K., *Hess* Lajos 2 koronával.

A „Tolnai Izr. Nőegylet“ 1904. évi márczius hó 22-én a „Fehér Ló“ vendéglő nagytermében zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj: személyenkint 2 K., családjegy: 5 K. Felülfizetéseket köszönettel fogad a nőegylet. Kezdeté este 8 órakor.

G A Z D A S Á G.

Gyümölcsfa tenyésztési tanfolyamok. A földművelési miniszter a folyó évben *Budapest*en április 3—8-ig, és *Kolozsvárott* április 10—15-ig, az állami kertészeti tanintézetekben a lelkészek számára; *Keszthelyen*, márczius 27—április 5-ig, *Tordán* április 3—12-ig, és *Kisszebenben* április 6—15-ig pedig a tanítók számára, gyümölcsfa-

tenyésztési tanfolyamot rendeztet. A lelkésztanfolyamra 12 lelkészt vesznek fel állami költségen, 32 kor. uti átalánnyal és 4 kor. napidíjjal. Az 1 koronás bélyegű kérvényben az életkor és nyelvismereten kívül megjelendő az is, hogy az illető vidék, a honnan a lelkész pályázik a gyümölcs termelésre kedvező-e? a pályázati kérvények márczius hó 21-éig nyújtandók be; a kik már egy tanfolyamban részt vettek és a segédlelkészek nem pályázhatnak. A tanítók közül 16-ot vesznek fel 30 korona utiköltséggel és 3 korona napidíjjal; a kérvényben az életkor és nyelvismereten kívül meg kell jeletetni a faiskolának terjedelmét, melyet kezelnek és a faiskolában töltött eddigi működésük idejét, amit közvetlen iskolai hatóságokkal is igazoltatniok kell; azok kik már tanfolyamban részt vettek vagy faiskolájukkal pályadíjat nyertek nem pályázhatnak; a Keszthelyre pályázók kérvényüket márczius 20-ig, a másik két helyre pályázók márczius 25-ig nyújthatják be a földművelési minisztériumhoz; előnyben részesülnek azok, kiknek járásából még senki sem volt tanfolyamon. Ugy a lelkészi mint a tanítói tanfolyamokra ugyanazon időre való pályázattal 3—4 földbirtokost vagy gazdatisztet is felvesznek, de ezek államsegélyben nem részesülnek.

Méhészeti tanfolyam. A földművelésiügyi miniszter a gödöllői méhészeti gazdaságban hat időszakos tanfolyamra hirdet pályázatot. A tanfolyamban részt vehetnek, és pedig: május 1-től 21-ig földművesek; május 22-től június 11-ig erdőőrök; június 15-től 28-ig lelkészek; július 1-től 21-ig, július 24-től augusztus 31-ig néptanítók; augusztus 18-tól 31-ig pedig a nők számára lesz tanfolyam. A tanfolyam hallgatók annak tartama alatt ingyen ellátásban részesülnek; ezenkívül a szegények a 7—16 vonalszakaszra a személy és vegyes vonatokra III. oszt. féljegyet kapnak, melynek árát a tanfolyam bevételekkel fedezik meg. Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgatót vesznek fel. A pályázati kérvényeket a földm. minisztériumhoz felettes hatóságuk útján — a földművesek vagy más foglalkozásuk részéről a községi előjáróság ajánlatával, — a tanfolyam megkezdése előtt egy hónappal kell benyújtani.

A szekszárdi amerikai szőlőtelep. A vármegyének Szekszárdon létesített amerikai szőlőtelepe éveken keresztül még annyi hasznót sem hozott, hogy a reáfordított kiadásoknak legalább csak egy része megtérült volna; úgy hogy a vármegye évenként ráfizetett 2—3 ezer koronát. — Ezen a bajon segitendő, — a vármegye a földművelésiügyi minisztériumhoz azt a kérelmet terjesztette elő, hogy az állam vegye át a telepet összes, felszaporodott adósságaival együtt. Két évvel ezelőtt egy miniszteri kiküldött járt is Szekszárdon az átvétel ügyében, — s azóta húzódott az ügy bár a vármegye többször megsürgette. — Most végre leérkezett a miniszter végleges döntése, mely szerint a telepre az államnak semmi szüksége sincs a változott viszonyok és különösen az oltványszükséglet csökkenése miatt; a telepet csak faoltványok tenyésztésére lehetne fenntartani, — másrészt a miniszter, nemhogy újabb telepeket nem létesíthet, de a múlt év végéig fentartott telepek egy részét is be kellett szüntetni; ennél fogva a vármegye közzönségének tetszésére bizza, a telepnek további fenntartását vagy megszüntetését; de fenntartása esetén a vármegye semmiféle állami segélyben sem fog részesülni. Mégis tekintettel arra, hogy a telep eddig a szőlőművelés terén hasznos szolgálásokat tett, — a létesítés és fentartásból felmerült tartozások részben törlesztésére egy-szersmindenkorra 14,000 korona államsegélyt utalványozott.

Szakelőadás a műtrágyázásról. *Rácz* Imre magyarvári gazd. intézeti szaktanár, a tolnamegyei gazdasági egyesület meghívására, szerdán márczius 22-én, délután 5 órakor Szekszárdon, a városház nagytermében, a gazdaközönség számára gazdasági szakelőadást tart a műtrágyázásról. Ezuton is felhívjuk ezen érdekes és aktuális szakelőadásra különösen a szőlőbirtokosok figyelmét.

Káros-e a fekete varju? A Pestvármegyei gazdasági egyesületben a Magyar Ornithologiai Központ adjunktusa, Csörgey Titusz tartott ezen a címen előadást. Beszámolt Torontál és Pestmegyében végzett vizsgálatairól, a melyeket a nagy sokaságban élő vetési varjakon tett. A vizsgálat a mellett bizonyít, hogy a madár nélkülözhetetlen, s csak vele háríthatók el a kártékonyág mozanatai, a melyek rovaroktól és egyéb apró állatoktól származnak. A varjak pl. a kukoriczपालántát nem hogy nem pusztítják, sőt ellenkezőleg megvédik a drótféregtől. Torontálban, a hol mérföldekre egyetlen bokor sincs, s így ott más madár sem tartózkodhatik, a vetéseknek a rovaroktól való megvédését egyedül a varju végzi, ezért a varju a gazdaságra nézve nélkülözhetetlen. Figyelembe ajánlja a kékvérését is, a mely tömegesen pusztítja a tücsköt, lótetűt és egeret. Pedig ezt a madarat is, a varjuval együtt rakásra lövik a vadászok abban a téves hitben, hogy ha nem is kártékony, de nem is hasznos madár.

Szerkesztői üzenetek.

Némedy Leona. A kéz Ezsaué, de a hang Jakobe, vagy megfordítva. Szóval mintha ismerősök lennének? Legalább tehát a szerkesztő előtt tessék letenni az inkognitót s a küldött két kis verset szívesen közöljük.

Dísi Ivor. A régebben küldött verset jövő számunkban közöljük, ezekben is van gondolat, de egy két szót szítani kell rajtuk.

B-n. Károly Lajos urnak. Szívesen rendelkezésére állunk jövőben is. A lapot megküldtük.

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉSEK
 jutányos áron vétet-
 nek fel lapunk kiadó-
 hivatalában.

440 szám.
 v. 1904.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szekszárdi kir. törvényszék 1904. évi 7658. számú végzése által G. Lengfelder & Sohn bécsi czég végrehajtató javára Stern László, Braun Sarolta és özv. Stern Joachimmé paksi lakosok ellen 900 kor. tőke, 300 koronának 1904. év október hó 20 napjától számítandó 6% kamatai, 300 korona után 1904. október 30-tól, 300 korona után 1904. november 10-től szintén 6% kamat és eddig összesen 129 kor. 40 fil. per és végrehajtási költség követelés és netán még felmerülendő egyéb költségek végett elrendelt kielégítési végrehajtás fogamatosítása alkalmával bíróság lefoglalt és 3319 kor. becsült bárány béléses rövid kabátok, s egyéb rövid és hosszú téli szövet kabátok, magyar és pantalon nadrágok, matríz öltönyök és polgár mándlikból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a paksi kir. járásbíróóság 1904. évi v. 312/2 számú kiküldést rendelő végzése folytán Paks községben végrehajtást szenvedettek lakásánál raktárban leendő eszközlésére **1905. évi március hó 24-ik napjának d. o. 10 órája** határidőül kitzetnek. Miről dr. Freund Gyula ügyvéd mint Litcman Ignác czég, ugy dr. Márkus Emil bpesti ügyvéd mint Jaquecz Vilhelm Lövy czég felülfoglaltatók képviselője az árverési hirdetmény egy-egy példányán értesítetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak. A netáni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, hogy jogaikat az elébb idézett t. cz. 111. és 112. §. szabályán érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Paks, 1905. évi március hó 10-én.

Dr. Parragh Gyula,
 kir. bir. végrehajtó.

23 szám
 v. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. járásbíróóság 1904. évi Sp. 673/3. számú végzése által Báró Pelricsevics Horváth Kálmán végrehajtató javára Brunner Sámuel paksi lakos ellen 81 kor. 06 fil. tőke ennek 1904. év április hó 6 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 45 kor. 82 fil. per és végrehajtási költség követelés és netán még felmerülendő egyéb költségek végett elrendelt kielégítési végrehajtás fogamatosítása alkalmával bíróság lefoglalt és 1136 koronára becsült szobabeli butorok nyilvános árverés útján eladatnak.

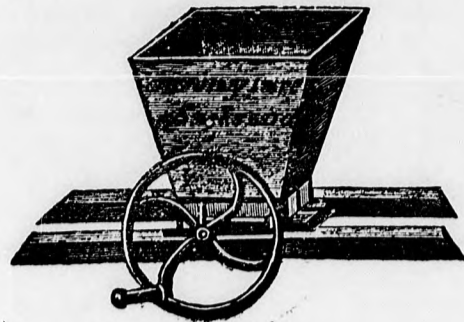
Mely árverésnek a paksi kir. járásbíróóság 1905. évi v. 4/1. számú kiküldést rendelő végzése folytán Paks községben végrehajtást szenvedett lakásánál leendő eszközlésére **1905. évi március hó 24-ik napjának délutáni 4 1/2 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

A netáni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, hogy jogaikat az elébb idézett, t. cz. 111. és 112. §. szabályán érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Paks, 1905. évi március 10 napján.

Dr. Parragh Gyula
 kir. bir. végrehajtó.

DEBULAY IMRE

lakatos üzlete

SZEKSZÁRDON.

Ajánlja raktáron levő

takaréktűzhelyeit,

hordó-emelő szerkezeteit, amely a bor tiszta fejtésénél nélkülözhetetlen.

Készít borpréseket, szőlőszűrőgépeket, vasrácsokat, villanyos csengőberendezéseket stb. 3-6

Egy jó házból való fiu

tanonczul

fölvétetik **Báter János könyvnyomdájában.**

FISCHHOF JENŐ

műasztalos

Szekszárdon, Kossuth. Lajos-u. 1023.

A modern követelményeknek teljesen megfelelő

műasztalos műhelyt

rendeztem be.

Külföldön éveken át a leghiresebb (többek közt a bajor királyi udvari) butorgyárakban szerzett tapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra, hogy a legkényesebb izlésnek is megfelelek.

Elvállalom lakások teljes berendezését, műbutorok (intarzia berakással), épület- és boltberendezések készítését.

Felvilágosításokkal szívesen szolgállok.

FISCHHOF JENŐ műasztalos
 Kossuth Lajos-utca 1023.

6-10

Gyors, pontos, olcsó és izléses kiszolgálás

BÁTER JÁNOS cégénél

NAGY PAPIRRAKTÁR
 ÚJ BETŰK

LEGJÁHBB SZERKEZETŰ GÉPEK és az árszabásbani szoliditás biztosíthatják a tisztelt megrendelőket, hogy a felmerülő és legmesszebb terjedő igényeik is teljes kielégítést nyernek.

EMÖDI BENŐ

uri szabó

Szekszárdon, Széchenyi-uteza.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét az újonnan bevásárolt **tavaszi** szöveteimre felhívni.

Főtörekvésem mindenkor oda irányult, hogy a n. é. vevőközönség legteljesebb megelégedését kiderítem, minél fogva a legerősebb árak mellett a legpontosabb kiszolgálást biztosítom.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Emödi Benő uri szabó. 6-10

Részlettörlesztésre is szállítok.

Tavaszi és nyári tűzifa eladás leszállított árban.

Tisztelettel tudomására hozom a n. érdemű közönségnek, hogy a vasuti vendéglőm előreszállított tűzifa-telepemen **mindennemű tűzifát** száraz minőségben **leszállított áron** árusítok.

Az árak a következők:

Elsőrendű fák.

Bükkfa hasáb	— — —	15 frt 60 kr.
Iharfa hasáb	— — —	14 " — "
Gyertyánfa dorong	— — —	14 " 40 "
Bükkfa dorong	— — —	13 " 40 "
Egerfa, slavoniai hegyifa, mely kitűnő égő és parázstartó, ajánlható még vikli és szőlőkarónak is	— — —	9 " 60 "

Másodrendűek.

Bükkfa hasáb	— — —	14 frt — kr.
Gyertyánfa dorong	— — —	9 " — "

A vásárolt fákat saját kocsimon **ölenként 70 krajczárért** haza szállítom. — **Kifogástalan övezésért kezességet vállalok.**

Tisztelettel

Mutschenbacher Ödön

10-20

tűzifakereskedő.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető ne volna, e-nkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugastnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más-édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított árakon. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és »Delaware« sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye. 3-10

Kereskedelmi és bizományi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65.

Szenzációs, teljes komplett remek ágy-készlet rumburgi vászonból és pedig 2 párna, 1 kaprice, 1 paplan-áthuzat, szegélyes divatos minta 4 forint 90 krajczár. — Ajour kidolgozás 6 frt 50 kr. Kézi slingelés 7 frt 50 kr.

Kelengye vászon valódi és legfinomabb, 30 rőfös, 6 frt 90 kr.

Különlegesség: Double-selyem imitáció paplan, felül és alul két színben remekül kidolgozva, mindkét oldalán használható, minden színben csak 6 frt 90 kr.

Menyasszonyi és csecsemő kelengyék már 7 frttől feljebb.

Remek 6 személyes kávé készlet, minden színben csak 95 kr., 1 frt 40 és 1 frt 90 kr.
 Finom ajour 6 személyes kávé készlet, minden színben 2 frt 20, 2 frt 90 és 3 frt 45 kr.
 Remek 6 személyes vászon damaszt-garnitúra csak 2 frt 10 kr., 2 frt 90 kr., 3 frt 40 és 3 frt 90 kr.
 Szép mintázott vászon törülköző 6 db csak 1 frt 25, 1 frt 72, 1 frt 90 és 2 frt 10 kr.
 30 rőfös esoda vászon csak 3 frt 65 kr.
 30 rőfös vég bőrvászon csak 4 frt 15 kr.
 30 rőfös vég irlandi vászon csak 4 frt 95 kr.
 30 rőfös vég gyöngy vászon csak 5 frt 45 kr.
 30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5 frt 60 kr.
 30 rőfös vég prima rumburgi vászon csak 6 frt 40 kr.
 50 rőfös vég rumburgi vászon csak 10 frt 40 kr.
 30 rőfös vég jó chiffon csak 4 frt 65 kr.
 30 rőfös vég R chiffon csak 5 frt 40 kr.
 30 rőfös vég RR chiffon csak 6 frt 85 kr.
 30 rőfös vég csikos kanavász csak 3 frt 25 kr.
 30 rőfös vég csikos vagy koczkás prima kanavász csak 4 frt 55 kr.
 30 rőfös vég speciális kanavász 5 frt 40 kr.
 30 rőfös vég fehér csikos esinvat 6 frt 35 kr.
 30 rőfös vég fehér virágos esinvat 7 frt 40 kr.
 Varrás nélküli vászonlepedő 2 méter hosszú és 1 1/2 méter széles csak 92 kr.
 Ugyanaz remek vászonból 1 frt 05 kr.
 Remek női ing vászonból, kézi himzéssel 85 kr., 1 frt 15 és 1 frt 55 kr.
 Remek női chiffon ing schweizi himzéssel csak 1 frt 10, 1 frt 42 és 1 frt 74 kr.
 Remek női háló corzeta, nagy választékban csak 98 kr., 1 frt 25 és 1 frt 56 kr.

Remek női chiffon nadrág 90 kr., 1 frt 18 és 1 frt 45 kr.
 Remek női chiffon alszoknyák, himzéssel 1 frt 35, 1 frt 75 és 2 frt 25 kr.
 Legújabb női ajour vászon ing mesés olcsó ára csak 1 frt 65 kr.
 Remek cloth és posztó alszoknyák csak 1 frt 65, 2 frt 15 és 3 frt 22 kr.
 Férfi ing, legdivatosabb, finom angol batist, puhamellű, különlegesség 1 frt 55 kr.
 Férfi ing redős vagy piké mellű, legjobb R chiffonból csak 1 frt 40 kr.
 Férfi háló ing legjobb chiffonból, divatos mintában csak 1 frt 15 kr.
 Selyem cloth paplan, remek munka, minden színben, csak 3 frt 95 kr.
 Cachemir paplan épügy készítve 3 frt 85 kr.
 Női és férfi legújabb batist divat-zsebkendők fehér és mintázott, tuczatja 1 frt 75 kr.
 Női és férfi harisnyák minden árban és minőségben legjutányosabban.
 Atlaszselyem paplan minden színben, gyönyörű kivitelben 7 frt 50 kr.
 Ugyanaz divatos fodorral 10 frt 50 kr.
 Paplangombok, selyem paszomány kézimunka, tuczatja 30 kr.
 Paplanhuzatok mérték után, finom vagy erősszálu vászonból, varrás nélkül egy szélességben 2 frt.
 Ugyanaz, szegélyekkel 2 frt 50 kr.
 Férfi gallérok a létező legjobb és legfinomabb minőségben, tuczatja 1 frt 80 kr.
 Ugyanaz középminőségű, 1 frt 20 kr.
 Creasz lepedő legfinomabb, varrás nélküli, darabja 1 frt 35 kr.

Egyébként minden e szakmához tartozó legfinomabb árukkal is szolgálhatunk s tekintettel arra, hogy csakis direkte gyáratok képviselünk, ugyanoly, aránylag mesés olcsó árakban szállíthatjuk.

Pohártörők vászonból tuczatja 96 kr.

Vendéglősök, szálloda-tulajdonosok, kereskedőknek asztalterítékek, törülközők és takarók, stb. stb. árucikkekben szívesen szolgálunk speciális ajánlattal.

Meg nem felelő áru visszavéteik!

Küldemények utánvét mellett!